HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 12 — No. 4061 | Yazı işleri telefonu: 20203 | PERŞEMBE 20 İKİNCİTEŞRİN 1941 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

(Hamlet) davasına dün başlandı

Davayı dinlemek isteyenlerin sayısı binleri geçiyordu, fevkalâde inzıbat tedbirleri alındı

Müddeiumumî karşılıklı davaların suçluları hakkında hapis ve para cezası istedi

Karşılıklı davaların suçluları mahkeme huzurunda

Hâkim, müddeiumumi ve adliye binasından çıkan dinleyiciler

«Hamlet» münakaşasının doğurduğu karşılıklı hakaret davasının duruşmasına, dün asliye birinci ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Saat daha 12 olmadan adliyenin methali, Postahane binasının önü, geliş geçişi ihlâl edecek derecede kalabalıktı.

(Devamı 6 ncı sayfada)

Bu sabahki haberler

Vişiye göre: Sivastopol şehrinin vaziyeti vahim

Tulada da Alman tazyiki pek fazlalaştı

Vişi, 20 (A.A.) — Sovyet Rusyada harb gittikçe şiddetlenmektedir.

Muharebe bilhassa Moskovada fazla bir şiddet kesbetmiştir.

Almanlar Rusları iki cenahta yani Kalinin ve Tulada tazyik etmektedirler. Âdetleri veçhile Ruslar merkez istikametinde yani Mojaisk ve Maro-yajoslavetzde mukabil hücumlarda bulunmaktadırlar.

Almanlar ve Ruslar taze takviye kıtaatı almaktadırlar.

Alman tazyiki Tulada pek fazladır. Burada Ruslar arazi terketmektedirler.

Cenubda Alman kuvvetleri Don nehri istikametinde ilerlemeğe devam etmektedir.

Alman ve Rumen topçu ve hava kuvvetleri Sivastopolu durmadan bombardıman etmektedirler. Bu şehrin vaziyeti gittikçe vahimleşmektedir.

"Amerika Avrupaya bir sefer heyeti gönderemez,,

Eski cumhurreisi bunun İngiltereye faydalı olamıyacağını söyledi

Şikago, 20 (A.A.) — Ofi:

«Union League» klubünde nutuk söyliyen B. Herbert Hoover, Avrupaya Amerikan kuvvetleri gönderilmesine şiddetle muhalefet ve Birleşik Amerikanın, müvazeneyi İngilterenin lehine çevirebilmek için kâfi kuvvet göndereminyeceğini kayıd ile, gönderildiği takdirde bunun birçok Amerikalıların hayatını feda etmeğe muadil olacağını söylemiştir.

M. Hoover şöyle demiştir:

«Avrupaya bir Amerikan ordusunun gönderilmesi meselesi, geçen harbdekinin eşi değildir. O zaman, bir senelik bir müddet zarfında ordumuzu emniyetle Fransaya taşıyabildik. Bu defa, çok mühim askeri kuvvetleri bir hamlede taşımak ve boşaltmak mecburiyetindeyiz. Beş, altı milyon genç insan hazırlamak zaruretindeyiz. Bu kuvvetleri taşımak için lüzumlu gemiler ancak beş senede yapılabilir.

İngiliz donanması Libya harekâtına iştirak ediyor

Londra, 20 ((A.A.) — Kahireden bu sabah alınan bir Royter haberine göre İngiliz donanması Sollum garbında Halfaya geçidini bombardıman ederek kara harekâtına iştirak etmektedir.

Libyadaki İngiliz hücumunu Almanlar tardetmişler

Vişi, 20 (A.A.) — Gece Berlin radyosunun bildirdiğine göre Libyadaki İngiliz hücumu Alman kıtaatı tarafından tardedilmiştir.

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 20 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet Resmi tebliği:

19 Teşrinisani tekmil cephelerde şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Muharebeler bilhassa Kalinin, Tula, Rostof bölgelerinde şiddetli olmuştur. Düşmanın hücumları gerek in[illegible] zayiat verdirdikten sonra [illegible]

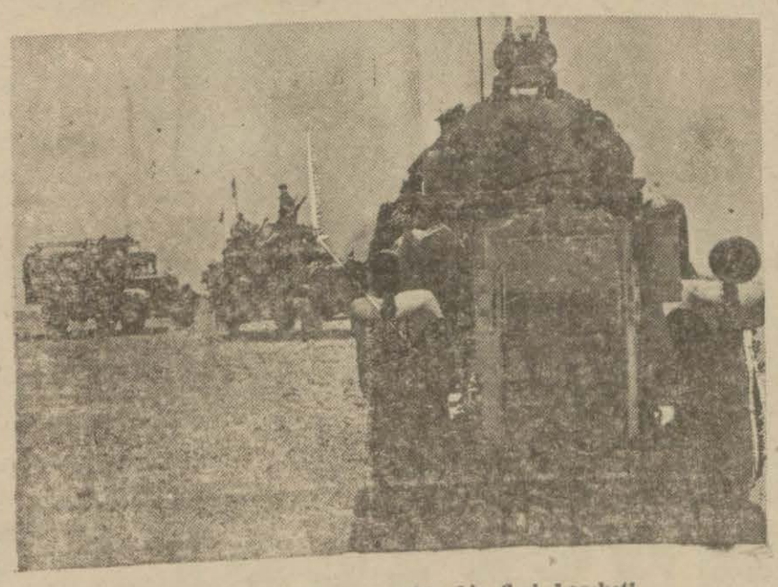

İngiliz motörlü vasıtalarının çölde bir ileri hareketi

Alman tebliği

"Doğuda yeni taarruzlar yapılıyor,,

"3 gün zarfında 10 binden fazla esir alındı,,

"Sıvstopol inşaat tezgâhlarında infilaklar oldu,,

232 tayyare düşürüldü

Berlin 19 (A.A.) — Alman ordu - ları başkumandanlığının tebliği:

Doğu cephesinde, muvaffakiyetli yeni taarruzlar yapılmaktadır. Son üç gün zarfındaki muharebelerde on binden fazla esir alınmış ve 171 zırhlı araba tahrib edilmiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

İngilizler Libyada taarruza geçtiler

80 kilometre bir ilerleyiş kaydedildi

«Zırhlı otomobiller içinde bir Alman müfrezesi esir edildi»

Kahire 19 (A.A.) — Ortaşark İngiliz orduları umumi karargâhının tebliği:

Dünkü Salı günü batı çölünde şiddetli yağmurlar harekâtı güçleştirmiştir. Maamafih makineli müfrezelerimiz Sidi Omar'ın batı ve cenub batısında taarruz faaliyetlerine devam etmişlerdir. Düşman cüz'i bir mukavemet göstermiştir. Zırhlı otomobiller içindeki bir Alman müfrezesi esir edilmiştir.

İleri hareketi

Kahire 19 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre Cyrenaique istikametinde umumi ileri harekât başlamıştır.

Seksen kilometrelik bir ilerleyiş kaydedilmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 19 (A.A.) — İtalyan ordu -

(Devamı 5 inci sayfada)

Fudbol hakemleri hep birden istifa mı ediyorlar?

İstanbul mıntakası direktörü tarafından yapılan beyanatın sebeb olduğu hâdise

Beden terbiyesi yüksek istişare heyetinin yaptığı son toplantıda İstanbul mıntakası direktörü Ferıdun Dirimtekin vermiş olduğu beyanatta memlekette futbol hakemi olmadığını, kurslardan kolay kolay iyi hakem yetişmediğini ve hakemlerin vazifelerini kolaylıkla ifa edemedikleri için maçlarda hâdiseler çıktığını söylemiştir.

(Devamı 6 ncı sayfada)

[Askerî vaziyet]

Moskovaya karşı yeni bir taarruz hazırlanırken

Kerç şehrinin işgali ne demektir, bu hareketi ne gibi hareketler takib edecektir?

Yazan: Emekli General K. D.

Şark cephesinin şimal mıntakasındaki Alman ordularından bir kısmının Wolkof kanalını geçerek Tikvin şehrini aldıklarına ve bu suretle Leningrad - Wologda demiryolunu kestiklerine dair olmak üzere bundan evvel verilmiş olan haber nihayet Sovyetler tarafından da itiraf edilmiş ve bu hâdsenin ehemmiyyeti, soğuğa, kara ve çamura rağmen Alman başkumandanlığının Kalenin bölgesinde Moskovaya karşı yeniden büyük bir taarruza geçmek maksadile büyükçe

(Devamı 5 inci sayfada)

[Düşünceler]

Tiyatro davasını üniversite konferans salonunda görelim

Bir tiyatro münakaşasından doğan müessif davayı dinlemek istiyenlerin sayısı,

Arkadaşlarımız tahmin ediyorlar:

On bin kişi vardı.

Yanlış tahminle, mübalâğaya mühim bir yer ayırarak, beş bin olduğunu kabul edelim, 2500, 1250, 625 diyelim, muhakkak olan nokta şu ki,

Mahkeme salonunda ancak 40 kişilik yer vardı, basit bir han enkazında tarihi kıymet gören iddia İstanbulu bir adliye sarayından mahrum bıraktı, artık harb bitip de ortalık düzelinciye kadar bir adliye sarayına malik olmak ümidine veda etmek lâzım, fakat hayalin hakikat olabileceği zamanı beklerken,

Büyük kütleleri alâkadar eden bilhassa fikir davalarını 40 kişilik dar salondan çıkararak meselâ Üniversitenin konferans salonunda, hattâ Fakültenin bir derslhanesinde göremez miyiz?

Fikir davalarında Üniversite rektörünün istenilecek kolaylığı göstereceğinden şüphe etmemek lâzım. Mesele müddeiumumiliğin münasib görmesine ve hâkimin takdirine kalmıştır.

Bu üzerinde düşünülebilecek bir fikirdir, diyoruz.

Başvekilin mezuniyeti

Başvekil doktor Refik Saydamın mezuniyetini geçirmek üzere Mersine vardığını dünkü sayımızda yazmıştık. Yukarıdaki resim Başvekili Ankaradan [illegible] Milli Şef ve Vekiller arasında göstermektedir.

Hastalıklarda irsiyet

YAZAN

Profesör doktor

Sadi Irmak

(Bugün 3 üncü sayfamızda)

Tüyler ürpertici bir cinayet

Anadolulu bir tüccarı gece yarısı öldürerek kuyuya atmışlar

Adliye ve zabıta bir müddettenberi tahkiki ile meşgul bulunduğu esrarengiz bir cinayetin mahiyetini dün meydana çıkararak failleri yakalamıştır.

(Devamı 5 inci sayfada)

Hergün

Japonya sesini Yükseltiyor!

Ekrem Uşaklıgil

Uzak şark işlerinde pazarlık, karşılıklı tehdid veya blöf durmadan devam ediyor.

Eğer hayatî ehemmiyeti haiz bir mesele üzerinde iki tarafın kat'î bir vaziyet almaları, bu vaziyeti sert, acı tehdidkâr bir dil ile teyid etmeleri Avrupada ve Büyük Harbden evvelki zamanlarda vâki olsaydı çoktan bir harble neticelenirdi, fakat uzak şarkta oluyor, Büyük muharebeyi takib eden yeni devirde oluyor, hiç merak etmiyelim, daha uzun müddet bu şekilde sürüp gitmesi mümkündür.

Bununla beraber uzak şark meselesi hakkında son 24 saat içinde gelen sesin temposunu evvelkilerine kıyasen bir derece daha sivrilmiş gördüğümüzü de kaydedelim.

Bu sesin sahibi Japonya Ziraat Nazırıdır, hâdise de gene Japon meclisinde geçmiştir. Maalesef haberi getiren telgraf fazla muhtasar, yalnız şunu anlıyoruz:

Meclis toplanıyor, bir meb'us ve bir meb'us grupu tarafından riyaset makamına bir takrir veriliyor, bu takrir Avrupa harbinin zuhûrundan doğrudan doğruya Amerikayı mesul tutan bir takrirdir. Ne münasebetle, ne için verilmiş, telgrafta meskût geçilmiş, fakat takririn okunmasını müteakib Ziraat Nazırı kürsüye çıkarak:

Japonyanın Birleşik Amerika ile derhal muharebeye girmesini istiyor.

Başvekil ile Hariciye Nazırının bir gün evvel gene bu meclisin açılış celsesinde dış siyaset hakkında yaptıkları beyanattan sonra bir Ziraat Nazırı dış siyaset işinde nasıl olup da söz alıyor ve nasıl olup da kestirme yoldan giderek harb ilânını istiyor, belli değildir, Japon meclisinin bu taleb üzerine yapmış olacağı müzakerelerin tafsilâtı da elimizde yoktur, ağlebi ihtimal kararın verilmesi için Amerikada yapılmakta olan müzakerelerin neticesine intizar edilmesi tavsiyesi ile bitmiş olacaktır.

★

Uzak şark meseleleri hakkında dün gelen haberler bu noktada kapanmıyor.

Hatırlarda olduğu üzere bir müddet evvel Japon bayrağını taşıyan Kei Maris isminde bir vapur Japonya ile Vilâdivostok arasında serseri bir Rus torpiline çarparak batmış, bu hâdise üzerine Tokyo hükûmeti Moskovaya bir nota yollamıştı, Japon hükûmetinin şimdi ifşa ettiğine göre Rus hükûmeti bu notaya «Vilâdivostok kara sularına dökülen torpillerin Japonyaya değil, fakat Almanya ile İtalyaya karşı bir tedbir olduğu, esasen Japon vapuruna çarpan torpilin de Rus mamulâtından olmadığı» şeklinde bir cevab vermiştir.

Japonya Hariciye Nazırı takriben şöyle diyor:

— Bu cevab «hüsnü niyetten» mahrumdur, Japon hükûmetince kabul edilmiyecektir, hükûmet vaziyete uygun tedbirler alacaktır.

Alınacak tedbirlerin mahiyetini ileride öğreniriz, şimdilik şurasını kaydedelim:

Japon hükûmeti Siberya hududunda iki üç aydanberi yapmıya başlamış olduğu tahşidata devam ederek ordusunun mevcudunu bir milyona çıkarmış, Çin Hindistanındaki kuvvetini de bir misli artırmıştır.

Amerikadan gelen telgraflara bakılacak olursa, orada Japon hükûmetinin bir taraftan anlaşma için Amerikaya fevkalâde muraahhas gönderirken, diğer taraftan Başvekilin, Hariciye Nazırının, hele bu defa Ziraat nazırının dilleri ile ateş püskürmesini izah şekli üzerinde tereddüd edilmektedir.

Söze başlarken de söylediğimiz gibi karşılıklı pazarlık, blöf, tehdid sürüp gitmektedir, dün ile bugün arasında görülen biricik fark Japon temposunun biraz artmış olmasından ibarettir.

Ekrem Uşaklıgil

TAKVİM — 21 inci Teşrin

Rumi sene 1857	20 Perşembe	Arabi sene 1860
21 inci Teşrin 7	Resmi sene 1941	Kasım 13

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Zilkade	İMSAK S.	İMSAK D.
6	53	1	5	10
2	06		12	23

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
V.	12	00	14	42	16	47	18	28
E.	7	12	9	45	13	—	1	86

Resimli Makale: *İki taraflı kılıç*

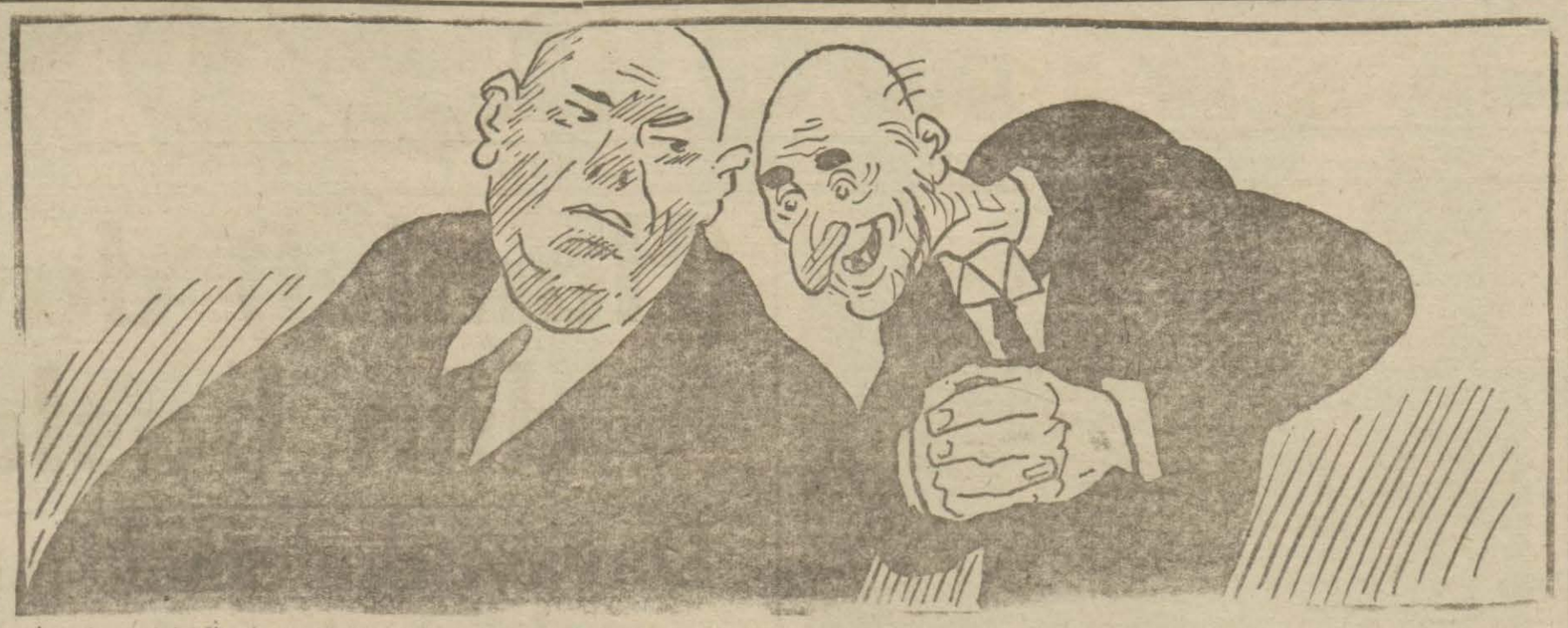

İyi bir eseri takdir etmeyi bil, duyduğun takdir hissini söylemeyi öğren, fakat hiçbir zaman müdahene yoluna sapma.

Müdahene iki taraflı çok keskin bir kılıçtır, kendisini kullananı öldürdüğü gibi kendisinden hazzedeni de öldürür.

Şehir Haberleri

İnhisarlar idaresinin içki şişelerini israf ettiği iddiaları

İnhisarlar idaresi ile Paşabahçe şişe ve cam fabrikası müdürü yapılan neşriyatı tekzib ediyorlar

Son günlerde inhisarlar idaresinin çıkarmakta olduğu rakıların şişeleri nin israf edildiği ve eski şişelerin tekrar kullanılmayıp yeni şişe yaptırdığı, binnetice Paşabahçedeki cam ve şişe fabrikasının inhisarlara şişe yetiştirmek için yalnız bir taraflı imalât ile meşgul olduğu hakkında yapılan neşriyat inhisarlar idaresi ve Paşabahçe fabrikasında hayreti mucib olmuştur. Bu hususta inhisar umum müdürlüğünde kendilerile temas eden bir muharririmize alâkadarlar şunları söylemişlerdir:

«— İnhisarlar idaresi ihtiyacı olduğu mıntakalarda fazla miktarda şişe toplamakta ve bunları tekrar kullanmaktadır, hattâ idare bu şişeleri temine bile zorlukla karşılaşmakta ve istediği eski şişeleri güç halle bulabilmektedir. Son zamanlarda Ankara mıntakası için istenilen 2,5 milyon şişe zor toplanabilmiştir.»

Diğer taraftan kendisinden malûmat taleb ettiğimiz Paşabahçe şişe ve cam fabrikası işletme müdürü Etem demiştir ki:

«— Fabrikamızın tek taraflı imalât yaptığını ve bu yüzden zücaciye eşyası çıkaramadığını iddia etmek yanlıştır. Çünkü, zücaciye imalâtile, şişe imalâtı ayrı ayrı yapılmaktadır. Şişeler otomatik makinelerle, diğerleri ise işçi elile yapılırlar. Binaenaleyh şişe imalâtının zücaciye imalâtını sekteye uğratması varid değildir. Diğer taraftan fabrika hariçten yalnız eski şişeleri değil, cam kırıklarını bile toplatıp iptidai madde olarak kullanmaktadır.

Ve bugün cam ve şişe kırığının tonunu 20 liradan satın almaktayız. Bu vaziyete göre, kırık şişeleri yapıştırma külfetinden kurtularak otomatik makinelerle tekrar yeni şişe haline getirmekte bulunuyoruz.»

Doktor Ziya Gün veresesi tarafından açılan davaya dün bakıldı

Geçenlerde vefat eden ve servetinin mühim bir kısmını Üniversite ile Darüşşafakaya terk ve teberru eden Dr. Ziya Gün'ün veresesi tarafından asliye 3 üncü hukuk mahkemesinde açılan davaya dün başlanmıştır. Merhum Ziya Gün tahtı tasarrufunda bulunan Meserret otelile altındaki dükkânların Bahçekapıdaki Rasimpaşa ve Fındıklıyan hanlarının birer kısımlarını ve Cağaloğlundaki evile Yedikuledeki bir ahır mahallini ve bilcümle nukudunu taalûkatından tayin edeceği kimselere tefrik edeceği menafi hariç olmak üzere İstanbul Üniversitesine ve Darüşşafakaya «yardım tesisi» altında bir tesis vücuda getirmişti.

Verese yerine geçen zevatın iddiasına göre, vasiyetnamede Ziya Gün tesisin mülkiyetini kimseye vermemiş bilâkis gayrimenkullerin Rekabesini ve nukudun resülmâl tesis hükmü şahsında aynen muhafaza edilerek ancak irad ve menafiinin tesis gayesine sarfolunacağını tasrih etmiştir. Verese vasiyetnamenin bu suretle iptlini taleb etmektedir.

Dünkü duruşmada bu noktai nazar üzerinde duran varisler tanzim olunan senedin, hini tanziminde doktor Ziya Gün'ün temyiz olmadığı noktasında ısrar etmişlerdir. Muhakeme başka bir güne talik edilmiştir.

Talebe yurdu işi için Maarif Vekili ve Parti genel sekreteri İstanbula geldiler

Dün üniversitede bir toplantı yapıldı, yurd, sür'atla tesis edilecek ve talebenin bütün ihtiyacını karşılayacak

Maarif Vekili ile Parti Genel Sekreteri, vali ve Üniversite rektörü ile Üniversite bahçesinde

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel ile Parti Genel Sekreteri Fikri Tüzer dün sabahki Ankara ekspresile şehrimize gelmişlerdir. Vekil ve Genel Sekreter Haydarpaşada, vali ve belediye reisi doktor Lütfi Kırdar, vilâyet, parti idare heyeti reisi Reşad Mimaroğlu ve Üniversite rektörü Cemil Bilsel tarafından karşılanmışlardır.

Hasan Âli Yücel ve Fikri Tüzer şehrimizde bulundukları müddetçe Üniversite talebesi için kurulması kararlaştırılan yurd işile meşgul olacaklardır.

Vekil ve Genel Sekreter dün saat 15 de vali, parti reisi ve rektörün de iştirakile Üniversitede bir toplantı yapmış ve yurd meselesi etrafında bazı görüşmelerde bulunmuşlardır. Toplantıyı müteakib hep birden yurd için elverişli görülen «Talim taburu» binasile diğer Üniversiteye aid pavyonlar gezilmiştir.

Kurulması kararlaştırılan yurd, en az 400 kişinin yatıp kalkmasını temin edecek büyüklükte olacaktır. Yurd, Üniversite talebesinin her türlü ihtiyacını oldukça mükemmel bir şekilde karşılıyacak vaziyette olacak, icab eden bütün eşya ve malzeme Parti Genel Sekreterliğince temin edilecektir.

Vekil ve Genel Sekreter şehrimizde daha bir müddet kalarak tetkiklerine devam edeceklerdir.

Sokaklardaki serseri çocuklar toplattırılıyor

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar sokaklarda gezen küçük yaştaki serseri çocuklarla mücadele edilmesini alâkadarlara emretmiştir.

Bunun üzerine evvelki gün ve dün birçok vaziyetleri iyi görülmiyen küçük çocuklar yakalanmış ve bunların ailevi vaziyetlerinin tesbitine başlanmıştır. Bu çocuklardan bir kısmının hiç kimsesi olmadığı anlaşılmış ve kendileri Darülâcezeye verilmiştir.

Darülâcezedeki ilk tahsil çağına gelmiş çocuklardan 50 si şehir yatı okullarına gönderilmiştir. Bu çocuklar ilk tahsillerini bu okullarda parasız yatılı olarak ikmal edeceklerdir.

İki kardeş iğne ihtikârı yapmışlar

Fat, mürakabe kontrolörleri çok mühim bir iğne ihtikârı vak'ası tesbit etmişlerdir. İhtikârı yapan iki musevi kardeştir. Birinin Samuel Bensason dur ve Marpuçcularda Şişeci handa 42 numarada bulunmaktadır. Diğerinin de Avram Bensason'dur ve Tahtakale Alacahamam caddesinde 18 numarada bulunmaktadır. Samuel'in içinde beş bin aded dikiş iğnesi bulunan kutuların beyerini 27,5 ve 29,5 liraya satmıştır. Aynı kutuları Avram 30 liraya satmıştır. Her iki binaderin yaptıkları satışları çok fahiş fiatla olduğu anlaşılmış ve suçlular hakkında zabıt tutulmuştur.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Yunanistanın yiyecek vaziyeti etrafında gene teessür uyandıracak haberler gelmiye başladı.

Anlaşılan Kızılayımızın yardımı, İtalya ile Almanyadan yapılan sevkiyat, nihayet Kızılsalibin yolladığı söylenen bir vapur erzak derde kâfi bir deva teşkil etmemiş olacak ki, halk arasında ölüm nisbetinin endişe uyandıracak dereceyi bulduğunu söylüyorlar. O derecede ki, tabut da kalmadığı için ölüleri yakmak zarureti hâsıl olmuştur, Atina civarında bir yakma istasyonu yapılacaktır.

İşte bir millet ki, muharebeye herkesin bildiği şartlar içinde girmiştir, aylarca gençliğini feda ederek çarpışmıştır. Mağlûb düştükten sonra da açlıktan ölmektedir. bu millet için ablukayı kaldırmak mümkün olamayışına:

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

500 boyacı pahalılıktan çalışamamıya mahkûm

Evvelce 40 kuruşa satılan beziryağı 230 kuruşa fırlamış

Şehrimizdeki bina ve inşaat işlerinde çalışan boyacı ustaları malzeme pahalılığından dolayı muattal bir hale gelmişlerdir. Bunlardan bir kısmı fiat mürakabe bürosuna müracaat ederek boya imalinde kullanılan maddelerin pek fahiş fiatlarla satılmakta olduğunu söylemişler ve bu hususta lüzumlu tedbirlerin hemen alınmasını istemişlerdir.

Boyacı ustalarının iddialarına göre bilhassa bez'ryağı fiatları dört beş misli artmıştır. Evvelce 40,50 kuruş arasında satılan beziryağı bugün 230,240 kuruşa kadar fırlamıştır. Halbuki fiatların bu kadar yükselmesine hiç bir makul sebeb gösterilememektedir. Gösterilen yegâne sebeb bazı kimselerin bu maddeleri saklıyarak gizli gizli ve çok fahiş fiatlarla satmakta olmalarıdır.

Şehrimizde boya işile uğraşan 500, 600 usta bulunduğundan bu müracaat ehemmiyetle nazarı itibara alınmıştır.

Tatlı, börek pasta satışları men mi edilecek?

Ekmek sıkıntısı dün tamamen zail oldu

Şehrimizde birkaç gündenberi devam eden ekmek sıkıntısı alâkadarların aldığı tedbirler sayesinde tamamen zail olmuştur. Dün bütün fırınlarda bol ekmek bulunmuş ve bu ekmekler bazı semtlerde ihtiyaçtan fazla geldiği içi peksimet yapılmıştır.

Fırınlara son günlerden fazla un verilmektedir. Ancak alâkadarlar verilen un miktarında ekmek imal edilip edilmediğini çok sıkı bir şekilde kontrol etmektedirler. Vali ve Belediye Reisi dün gazetecilere şehirde bir daha ekmek sıkıntısına meydan vermiyecek tedbirlerin alındığını bildirmiştir.

Diğer taraftan ekmek işini tanzim maksadile nüfusun tesbitine esas olmak üzere evlere dağıtılacak fişlerin hazırlanması bitmiştir. Bu fişler dün den itibaren kaymakamlıklara tevzi dilmeğe başlanmıştır. Fişler polis vasıtasile evlere dağıtılacaktır.

Ankaradan şehrimizdeki alâkadarlara gelen bir habere göre, hükûmetin yakında pasta, börek, tatlı vesaire gibi unlu maddelerin satışını menetmesi muhtemeldir. Buna aid tetkikler ikmal edilmiştir. Tatlı, pasta ve diğer maddeler evlerden, bakkallardan temin edilecek unla imal olunabilecektir.

Basın mensublarını davet

Türk Basın Birliği İstanbul Mıntakası Reisliğinden:

Mıntakamız adına, Türk Basın Birliği umumi kongresine iştirak eden murahhasların kongre neticeleri hakkında verecekleri malûmatı dinlemek üzere Birlik arkadaşlarımızın 22/11/1941 Cumartesi günü saat 14 de Eminönü Halkevine gelmeleri rica olunur.

Sabahtan Sabaha: *Türk şehri, Türk Sayfiyesi nasıl Olmalı?*

Burhan Cahid

İsmail Hakkı Baltacıoğlunun isabetli bir yazısını okudum. Kıymetli mütefekkir Türk şehir ve kasabasına Türk yapı ifadesi verilmediğinden şikâyet ediyor. Hemen her şehirde görülen yeni binaların ya kübik ve gotik ya ikisi ortası bir üslûb taşıması başarmağa çalıştığımız yapıcılık plânımızda sağlam bir metod bulamadığımızı anlatıyor. Çok haklıdır. Değerli fikir adamımızın tesadüf ettiği hakiki Türk üslûbu binalara karşı duyduğu sevgi de samimidir.

Uzağa gitmeğe ne lüzum var. İstanbul ve sayfiyelerinde beş on yıldanberi kurulan çatılara bakınız. Körükörüne bir Avrupa modası ile yapılan yalı, köşk ve apartıman gibi her biri ayrı ihtiyaca cevab veren binalar karmakarışık mimarî tarzı tutturmuşlar. Almanyadan, şimal memleketlerinden, İngiltereden getirtilen kataloklara göre plânları çizilen bu acayib yapıların esasında hiç kusur yoktur. Fakat biz bunları yalnız şekil olarak almak gafletinde bulunduğumuz için meselâ Norveç fiordları için çizilmiş bir şale iskeletini Erenköy gibi dümdüz yerde kuruyoruz. Almanyanın nehir kıyıları için yapılmış sayfiye evini Şişlide apartımanlar arasına tıkıyoruz. İsviçrenin dağ evleri modelile Boğaziçinde yalı yapıyoruz. İstasyon binası olarak çizilen projeden mekteb yapmağa kalkıyoruz. Arazi, iklim, hava şartları hiç düşünülmeden basma kalıb plânları rastgelen yere tatbik etmekten şehir ve sayfiyelerimiz gülünç olmağa başladı. İşittiğime göre bu işde yalnız İzmir belediyesi hassas davrandığı için yeni İzmir bu kozmopolit görünüşten kurtulmuş.

Bu davada genç mimarlarımıza takılırsak haksızlık etmeyiz. Çünkü onların da plân sahiblerini aydınlatmakta kusurları vardır. Belediyelere gelince suçun büyüğü onlarındır. Büyük şehirlerde ticaret merkezlerini, ikametgâhları, sayfiyeleri kısımlara ayırmak ve her biri için muayyen yapı şekli tesbit etmek vazifesi belediyelerindir. Her zengin parasına güvenerek meselâ Boğaziçinde üç katlı yalı yapmamalı. Şehir merkezinde bir katlı sayfiye evi kuramamalıdır. Sonra sayfiyelerde mutlaka bina sahasının en aşağı üç dört misli bahçe bırakmayı mecbur etmeli. Suadiye, Erenköy asfaltının hali nedir? Kırk elli bin liralık villalar tesbih böceği dizilmişler. Binaya elli bin lira harcayanlar geniş bir bahçeden üç dört bin lirayı esirgemişler. Orası da bir mahalle olmuş.

Eski Erenköy çamlı bahçelerile daha tabii bir sayfiye idi. Boğaziçini olsun bu akıbetten kurtaralım. Her yeni yapılacak yalı ve köşk için binanın üç dört misli bahçe ayrılmasını temin edelim. Yoksa oraları da mahallelikten kurtulamıyacak!

Burhan Cahid

Dün yaka'anan muhtekirler

Pangaltıda Cümhuriyet caddesinde Şinurik, mercimeği 22,5 kuruştan satarken yakalanmıştır. Normal fiat 18 kuruş olduğu için suçlu hakkında zabıt tutulmuştur.

Soba borusu ve soba satışlarile meşgul bulunan Jamgoçyan da soba borularında ihtikâr yaptığı için hakkında kanuni takibata başlanmıştır. Jamgoçyan'ın galvanizli boruyu 140, saç boruyu 125, dirsekleri 200 kuruşa sattığı tesbit edilmiştir.

Tüccar fiatları bu kadar yükselten maliyetlerin evrakı müsbitesini ibraz edememektedir.

MEVLÛDU ŞERİF

Radyolin sahibleri Necip ve Cemil Akar kardeşlerin pederleri müteveffa BAY HÜSEYİN AVNİ AKAR'ın vefatının kırkıncı gününe tesadüf eden 25 Teşrinisani 941 Salı günü öğle namazını müteakib Beyazıd camii şerifinde merhumun ruhuna ithafen mevlûdü nebevî kıraat ettirileceğinden bilcümle ihvanı dinin teşrifleri rica olunur.

Hastalıklarda irsiyet

İrse bağlı hastalıklar üzerinde bir tetkik ve netice

Yazan : Profesör doktor Sadi Irmak

Millet hayatının en mühim unsuru, ferdlerin irsi hamuleside r. İrsi vasıflar sonradan kazanılmış vasıflardan prensib itibarile farkıdırlar. Ferdlerin atalarından getirdikleri müsbet ve menfi irsi kabiliyetler, değiştirilemez. Bunlar oldukları gibi nesilden nesile geçerler. Halbuki sonradan kazanılan kabiliyetler, ancak ferd hayat ile kaimdir. Ve ferdin ölümü ile ortadan kaybolur. Bir milletin istikbali ferdlerinin ekseriyetindeki hamulenin istikametine tâbidir. Bu irsi istidatlara insan elile müdahale kabil değildir. O halde müsbet irs politikası şu olabilir: Millet hayatı bakımından müsaid irsi hamuleyi taşıyan ferdlerin çoğalmasına yardım etmek menfi hamuleyi taşıyanların çoğalmasını tahdit etmek.

Bunu yapabilmek için irsi olan müsbet ve menfi istidatları bilmek lâzımdır. Bu bahiste irse bağlı hastalıklarıki millet hayatının büyük bir menfi unsurudur. ele alıyorum.

Hastalık Wirhowa göre hayati müvazenenin bozulmasıdır. Hastalığın veraset ilmi bakımından tarifi, bütün uzviyetin veya bir kısmının reaksiyon kabiliyetinin değişmesidir.

İrsen intikal eden şey hastalık değil, muayyen harici şartlara karşı uzviyetin o hastalığa has bir şekilde reaksiyon verme kabiliyetidir. İrsi bir hastalığın bir ferdde kendisini göstermesi için şu şartlar lâzımdır:

1 — Ferdin o hastalığa aid veraset nüvesini hâmil bulunması.

2 — Bu nüvenin hastalık şeklinde tezahürüne imkân verecek harici şartların bulunması.

İrsi hastalıkların da diğer irsi farikalar gibi Mendel kanunlarına uygun bir şekilde seyrettiği görülmüştür. Ancak bu şekil bazı vak'alarda aşikâr olduğu halde, bazılarında biraz karışıktır. Onun için bu hastalıkları tetkik ederken açığa vurmıya (Dominant) ve saklı kalmıya (Resessif) meyleden kısımları birbirinden ayırmak lâzımdır.

Dominant bir şekilde intikal eden hastalıklar:

Açığa vurmıya meyleden hastalıklarda ebeveynden birinin o hastalığa müptelâ diğerinin salim olması takdirinde çocukların yarısı salim olacaktır. Her batında hasta ferdlerin sayısı sağlamlarla müsavidir. Ebeveynden her ikisi dominant bir hastalıkla malûl iseler, çocukların 3-4 ü hasta, 1-4 ü sağlam olur.

Ebeveyni sağlam bir ferdde bu hastalıklar görülmez .

Bu söylediğimiz kaideler tamamen cari olmakla beraber zahiren buna uymaz gibi görünen vak'alar da vardır. Çünkü şunlar olabilir:

1 — Hastalık tam şeklinde kendini göstermez.

2 — Bazı dominant hastalıklar çok geç zuhûr eder. Ve bir ferd bu çağa varmadan başka bir hastalıktan ölür.

Resessif hastalıklar: Dominant hastalıklarda her batında muhtelif ferdlerin hasta olması esastı. Halbuki resessif hastalıkların vasfı bir veya birkaç batında görülmektedir.

Resessif bir hastalığın bir ferdde zuhûru için ebeveynnin her ikisinin hastalığın veraset nüvesni hâmil olmaları lâzımdır Fakat ebeveynin bizzat hastalığın tezahüratını göstermiş olmaları şart değildir. Ebeveynin bu hastalıkla malûl bir aileye mensubiyeti kâfidir.

Resessif hastalıklarda ebeveynden her ikisi haricen sıhhatli iseler çocukların 1/4 hasta, 3/4 ü sağlam olur.

Resessif hastalıklarda ebeveynden her ikisi haricen sıhhatli iseler çocukların yarısı sağlâm, ebeveynden ikisinde de hastalık zuhûr etmişse çocukların hepsi hasta olur. Bazan bir hastalık veya irsi bir farika bir değil müteaddid veraset nüvelerine bağlı olarak geçer. Sağırlık, dilsizlik, erken bunama gibi.

Şimdi irsen intikal ettiği sabit olan hastalık ve istidatların en mühimlerini sayalım:

Sinir ve ruh hastalıkları:

Kıtıku almamazlık, adelelerde ufalma erken bunama, gezginclik, homoseksüalite, manykdepresif, cinnet, kekemelik, titreklik, salaklık,.

Dahili hastalıklar:

Habis kansızlık, verem ve kanser istidadı, damar sertliği astım, bazedov, şeker hastalığı, kanama hastalığı.

Göz ve kulak hastalıkları:

Şebeki tabakanın sökülmesi, astigmatizm, gece körlüğü, miyop, sağırlık.

Görülüyor ki irsi hastalıklar büyük bir yekûn tutmaktadır. Bunların tedavisi imkânsızdır. Yapılacak şey istifadır ki bundan ayrıca bahsedeceğiz.

Söz Arasında

Yeni ve çok makbul bir mensucat maddesi : Isırgan

Fen durmadan ilerlemektedir. İtiraf etmek lâzımgelir ki mahrumiyetler, sıkıntılar fenne yeni yeni veçheler vermektedir.

Bu meyanda şimdi ısırgan otundan elyaf istihsal edilmeğe başlanmıştır.

Geçen Umumi Harb sırasında ısırgan otu kullanılmağa başlanmıştı. Fakat bu ancak bir tecrübe mahiyetinde kalmıştı. Şimdi Macarıstanda ısırgan otuna karşı büyük bir alâka uyanmış bulunmaktadır.

Isırgan otu istimali ve yetiştirilmesi müdafilerinin başında Hamburg nebatat enstitüsü profesörlerinden G. Bredman gelmektedir.

Profesör 1937 senesinde toplanmış olan Alman ziraat ve sanayi tetkikat kongresinde dört senelik tetkikat raporunu neşrederken bu müddet esnasındaki tetkikatı neticesi olarak ısırğan otunun yüzde 13-15 nisbetine kadar elyaf verebileceğini bildirmiştir.

En iyi elyaf verebilen ısırğan otundan hektar başına 600 ile 800 kilogram hasılat alınabilmekte olduğu, elyaf miktarı da yüzde on beş nisbetinde olmak üzere hektar başına 90 - 120 kilogram miktarına baliğ olduğu anlaşılmıştır.

Şimdi sanayi âlemi ısırgan saplarından elyaf istihsalini pek ileri götürmüştür.

Isırgan otu elyafı pamuk elyafına yakın ve pamuk bükme makinelerinde sâf veya diğer elyaf ile bükülebilmek hassalarına malik bulunmaktadır. Bu istihsalâtla beraber bir de yaprakların yüzde 17 miktarında gıda maddesi ihtiva ettiği anlaşılmıştır. Bu gıda hayvanlara yaramaktadır. 100 kilo ısırgan elyafından 60 kilo ince iplik elde edilebilmektedir.

Bu iplik dokumada aris denilen tulâni ipliklerden geçen elyaftır. Isırgan otu Avrupada istihsal edilebilen ve pamuk elyafı yerine kaim olan en iyi ham maddedir. Isırgan otundan yapılan yumakların sağlamlıkları pamuk yumaklarına yakındır. Hattâ esas olan elyafı ketenden çok daha üstündür. Bu kabil yumaklardan ketene yakın mensucat elyafı yapıldığı gibi devamlı ve kuvvetli ziya veren Auer lâmbasının kızıl torbası da yapılmaktadır.

1917 senesinde Macaristanda ısırgan otu elyafı işlemek için fabrikalar tesis edilmişti. Macaristandan maada Bulgaristanda dahi çok bulunan bu nebatın ehemmiyeti takdir edilerek 1936 senesinde bunlar toplanmış, Almanyaya ihraç olunmuştur.

Bilâhare Amerikada görülen pamuk bolluğu ve ucuzluğu Almanyanın 70 sene evvel bu mansuıden sarfınazar etmesine sebebiyet vermiştir.

Viyana üniversitesi profesörlerinden doktor Oswald Richter, fabrikatör Fridrih Pick ile beraber bu nebattan elyafın ayrılma muamelesile meşgul olmuş ve bugünkü usullerin esaslarını

(Devamı 6 ncı sayfada)

"Son Posta,, nın bulmacası : 11 - (5)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

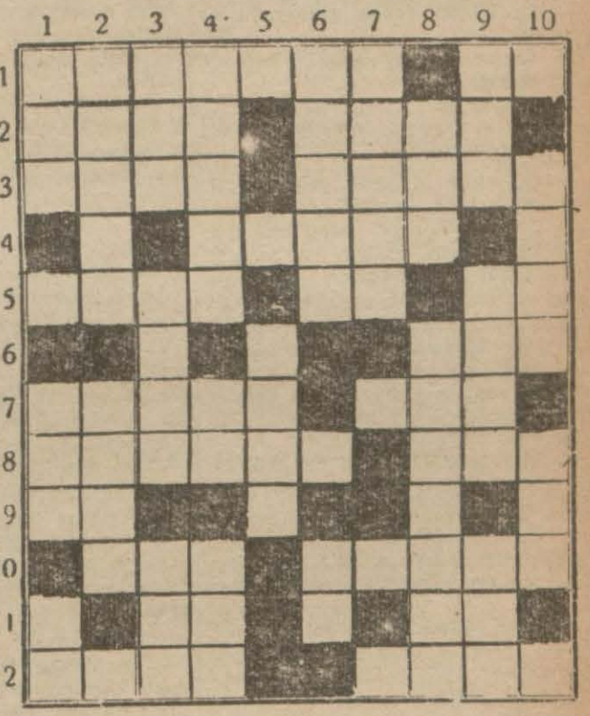

Soldan sağa:

1 — Atılan bez parçaları (7), Rabbu edatı (2).

2 — Becerikli, atılgan (4), Yemek yapan (4).

3 — Alaturkada bir peşrev (4), Tokat (5).

4 — Kaplıca (5).

5 — Destanî (fransızca) (4), Sonuna «k» gelirse, tıkmaktan emri hazır (2), Fransızca harfi tarif (2).

6 — Temiz (3).

7 Kol kola değil (5), Hazırlanmış, yumurta içinde söylenir (5).

8 — El değmemiş (6), Tanrı (3).

9 — Bir gıda maddesi (2).

10 — Köyün başı (3), Kültür, ilim (5).

11 — Haya (2), Ölmekten emri hazır (5).

12 — Hakikisi (4), Bir meyva (4).

Yukarıdan aşağı:

1 — Tarafından «fransızca» (3), Doğurtan (3), Bir nota (2).

2 — Tuhaf, garib (5), Sırta giyilir (4).

3 — Üçüncü narfi «l» olursa çalmaktan emri hazır (3), Çorap ve kumaşı makbuldür (4), İngilterede bir memleket (3).

4 — Geri kalmış, artmış (5), Başına «a» getirin bir erkek İsmi olsun (2), Bal yapar (3).

5 — İnsan (4).

6 — Tarassud eden (5), Geride kalan (2).

7 — Aşı yapan (5).

8 — İkinci harften sonra «l» gelirse kunduralara sürülür (3), Cüzdan (7).

9 — Vücudda çıkar (3), Bir nevi çorba (4), İkinci harfinden sonra «e» koyarsanız yangında görülür (3).

10 — Elemeğe yarar (4), Vücuddaki benek (3),

İmamın sedefli çekmecesi

— 157 —

Beyazıdda Çadırcılarda dolaşırken elime güzel bir çekmece geçti. Bir buçuk liraya aldım. Küçük iki tane de anahtarı vardı. Cebimde ancak on lira param mevcuddu. Bir yazıhane açmak istiyordum. Fakat lâakal elli, altmış lira lâzımdı. Aklıma bir şeytanlık geldi. Acaba olur mu?. Bir kilo gazete aldım. Hepsini birer kâğıd liralık şeklinde kestim, beş desteye ayırdım. Üzerlerine de birer liralık koyarak desteleri ayrı ayrı sardım. Doğru bizim Cankurtaran imamı Mehmed efendiye...

Elimde çekmeceyi görünce gülmeğe başladı:

— Faziletlûm, galiba gene yağlı bir kuyruk.

— Sorma hocam, sorma.. hem de halis dağlıç.

— Aman, bu nimeti hüdadan abdi âciz de bahş'ş misillû atiyei âlileri var mı faziletlûm?.

— Olmaz mı hocam; olmaz mı?. Hem şöyle tane ile değil, deste ile.

— Evet.. gerçi senin paran helâl para değilse de biz, malûm ya, paranın ikinci sahibinden aldığımız için senin bana vereceğin atiye bana helâl olur. Evveliyatını tahkike, tetkike benim hak ve salâhiyetim yok faziletlûm.

— Değil mi nocam?. Ben alayım, çalayım; sana ne?. Para bana geçmiştir ve ben de sana helâli minnellah vereceğim.

— Öyle faziletlûm. Ben çok müteassib kimselerden değilimdir malûmu âlileri ya?.

— Tabii hocam.

Çekmeceyi küçük anahtarla açtım. Hoca beş deste parayı görünce ağzını bir karış açtı:

— Yahu yoksa define mi buldun?. Burada koskoca destelerle banknotlar var.

— Define değil amma, define gibi bir yerden. Bizim ev sahibi kadın öldü. Varisi marisi yok. Bu çekmeceyi toprağa gömmüş. Çıkardım, birer birer saydım. Tam iki bin lira. Bu gördüğün beş deste dörder yüz lira.

Çekmeceyi hemen kapadım. Hoca paralara el süremedi.

— Hocam. Bu çekmece sende dursun. Ben gidip öteberi alacağım. Yalnız anahtar bende. Bakalım, şu Kabasakaldaki tüccar Mahmud ağadan biraz gaz, yağ almak istiyorum. Uyuşursak sana haber veririm.

— Olur. Hepsi olur. Ben çekmeceyi eve götireyim.

— Bu işden sana yüz lira var hocam.

— Yüz defa, bin defa ömrün artsın faziletlûm. Hay Allah senden razı olsun. Ramazanı şerif geliyor diye arpacı kumrusu gibi düşünüp duruyordum.

Çekmeceyi hocaya bıraktım. Anahtarı cebime koydum. Zavallı hoca, içinde kâğıd parçalar ile ancak beş aded kâğıd lira olduğunu ne bilecek. Çekmeceyi cübbesinin altına koyarak eve gitti.

Ben doğru Kabasakaldaki Mahmud ağanın dükkânına. Cankurtaran imamının o semtte itibarı vardı. Mahmud ağadan gaz, yağ vesaire olarak yüz elli liralık mal aldım. Bir otomobil çağırttım.

— Haydi Mahmud ağa, dedim. Para Cankurtaran imamında. Gidelim orada alacaksın.

— Peki!.

Dedi. Otomobille imamın kapısına geldik.

Kapıyı Mehmed ağa çaldı. Ben otomobilde oturuyordum.

İmam kapıyı açtı.

Otomobilden küçük anahtarı attım:

— Mehmed efendi, dedim. Çekmeceyi aç. Mahmud ağaya yüz elli lira ver.

— Başüstüne faziletlûm!

Diye bağırdı ve ilâve etti:

— Buyurun Mahmud ağa. Paralar bende.

Ben tekrar imama:

— Çekmeceyi al, yarım saat sonra kahveye gel hocam, şu malları götüreyim, yarım saate kadar kahveye gelirim.

Diye seslendim.

— Başüstüne faziletlûm, başüstüne! dedi. Buyurun Mahmud ağa yüz elli lirayı takdim edeyim.

— Çek şoför!

Doğru Taksime. Tanıdık bakkala malları yüz beş liraya devrettim. Paraları aldım. Doğru Kürkçü hanına yazıhane açmağa...

★

İmamın sedefli çekmecesi ne olmuş. Sonradan duyduklarımı şurada anlatayım:

Mahmud ağa ile odaya çıkmışlar. İmam çekmecenin anahtarını eline geçirdiğinden memnun..

— Şu Mahmud Salim cidden iyi bir adamdır...

— Paralar sende ya hocam.

— Hem ne kadar, bilir misin Mahmud ağa. Tam iki bin lira. Elime teslim etti.

— İki bin lira mı?.

— Evet, İşte böyle merd adamdır. Gerçi çok zahmetini de çektim amma cömerdliği de tuttu mu deste ile verir.

— Bu adam ne iş yapar hocam?.

— Meşhur dolandırıcı?.

Mahmud ağa ağzını bir karış açmış:

— Meşhur dolandırıcı mı?.

İmam ailesine seslenmiş.

— Mahmud ağaya şekerli güzel bir kahve yapın.

Mahmud ağa (meşhur dolandırıcı) sözünü işitince sapsarı olmuş:

— Aman hocam. Kahveyi mahveyi bırak. Şu paralara bakalım. Bu adam meşhur dolandırıcı da parayı almadan neden otomobili bıraktırdın bana?.

— Paran, bende ağa, paran bende.

— Nerede bakalım, çıkar.

Hoca çekmeceyi almış, anahtarı deliğe sokarak açmış.

— İşte!. Hem senin dediğin gibi yüz elli, beş yüz elli, bin elli de değil. Tam iki bin.

Mahmud ağa destelerden birini eline almış. Bir tek liranın altına bakınca:

— Eyvah!. demiş. Hoca yandık.

— Nasıl yandık?

— Bunların altındakiler gazete kâğıdları. İşte bak!.. Üzerlerinde birer tek lira var. Altları kesilmiş gazete kâğıdları.

— ?...

— Mecmuu beş lira hocam. Ne yapacağız?. Gördün mü senin safığını. Şimdi ne yapacağız?

— Otomobil.

— Uçtu gitti, ne tarafa gitti. Beyazıd tarafına mı? Sirkeci tarafına mı—.

— ?... ,

— Param hoca, başka lâf dinlemem, cinayet çıkarırız.

— ?... ,

— Param...

Yüz elli lirayı imam nereden verecek?. Bakkal ile yaka paça karakola gitmişler.

Komiser bağırmış:

— Bu kaçıncı imam efendi?. Mahmud Salmin her işinde muhakkak sen de meydana çıkıyorsun. Fakat bu defa artık yeter. Seni, elini bağlayıp şimdi mahkemeye göndereyim de: Tilki olduğunu var orada anlat.

(Arkası var)

Mahmud Salm Altındağ

Çocuk insanlık şefkatinin ve yurdseverlik duygusunun ayni zamanda üzerinde titreyeceği bir milli varlıktır.
Çocuk Esirgeme Kurumu
Genel Merkezi

«Son Posta» nın aşk ve macera romanı: 23

KADIN BIR DEFA SEVER

YAZAN : CEVAD FEHMİ

— Yani dedikodu mu yapıyorlar, demek istiyorsun?

— Evet.

— Ne diyorlar imam efendi?

— Bu kadının kapatman olduğunu söylüyorlar. Hattâ daha ileri bile gidiyorlar.

— Başka ne söyliyebilirler ki ... Söyliyeceklerini söylemişler işte.

— Söylüyorlar oğlum, söylüyorlar. Sen bizim kadınları bilmez misin?. İşleri güçleri çene yarıştırmaktır. Bir defa bir adamı parmaklarına dolamıya görsünler... Diyorlar ki geçen günkü hâdise de bu kadın yüzünden olmuş, gûya o, kaçakçının yavuklusu imiş de sen elinden almışsın, kaçakçı da seni öldürmiye gelmiş...

— Bu söylenen şeylere inanıyor musun imam efendi?

— Hâşâ... Kat'iyen ve katibeten. Fakat elden ne gelir, oğlum? Aşağı tükürsen sakalın, yukarı tükürsen bıyığın...

Ahmed bir dakika düşündü. Sonra acı acı gülümseyerek sordu:

— Yani mahalleli ne istiyor? Bu kadın kimsesizse, kendisini terkettiğim takdirde aç kalacaksa, açlık yüzünden sokağa düşüp orospu olacaksa?..

İmam cevab vermedi. Önüne bakıyordu.

— Ne diyeceğim ona... Felâketzede ve kimsesiz bir kadın olduğun için sana yardım edeyim, dedim. Fakat ne yapayım ki mahallelinin hoşuna gitmemişsin. Zaten benim yardım kanarım da eş dost görsün içindi. Takdir bu kadarmış. Var dilediğin yere git, mi diyeyim?

— .....

— Niçin susuyorsun İmam Efendi? Mahallelinin istediği olsun diye sen bunlara rıza gösterir misin?

— Vallahi sen bilirsin oğlum... Ben de nihayet arada bir elçiyim. Sana mahalle halkının düşüncelerini ve kararlarını bildirdim.

— Yok, karar diye henüz bir şey söylemedin. Mahalleli elbet bir hal şekli de göstermiştir. İstedikleri bu kadını evden atmaklığım mıdır? Bunu yapamam. Malûmun olsun.

— Hayır, böyle bir şey istemiyorlar.

— Ya ne istiyorlar?

— Bu kadını nikâhla almaklığın. yahud bu mahalleyi terkedip gitmekliğin lâzım.

— Bu karar kat'i mi?

— Evet!

— Ya dinlemezsem?..

— O da tabii senin bileceğin iş. Fakat istenmediğin bir mahallede oturacağını kimse zannetmiyor. Bu ihtimal mevzuu bahsolsa da «O, okadar izzetli nefis dahibi bir adamdır ki böyle şeye dünyada razı olmaz» dediler.

Ahmed düşünceye daldı. İmam elindeki tesbihi çekerek susuyor, Ahmedin son sözünü söylemesini bekliyordu.

Kahve dolu idi. Bunlar hep mahallenin erkekleri idi. Hepsi meseleyi biliyor olmalılar ki Ahmedle İmam Efendi arasındaki mükâlemeye alâka göstermekten bariz şekilde çekiniyorlar, onların yanına oturmak şöyledursun, bakışları karşılaşacak diye hattâ o tarafa bile bakmıyorlardı...

Ahmedin düşüncesi epey sürdü. Nihayet gözlerini imamın gözlerine dikerek sordu:

— Benim yerimde sen olsan ne yapardın İmam Efendi? Kadının vaziyetini sana anlattım. Onu terkedemem. Günah olur.

— Nikâhla be oğlum. Kapansın şu heriflerin çeneleri...

Ahmedin kat'i kararını verdiği belli oluyordu. Tereddüdden kurtulmuştu. İmamın cevabını tekmilemesine vakit bırakmadan:

— Sen bana bir iki gün müsaade eder misin? Dedi.

— Hay hay niçin olmasın? Kaç gün müsaade istiyorsun?

— Meselâ üç gün.

— Demek üç gün sonra?...

— Ya bu kadını nikâhlayacağım, yahud bu mahalleden ayrılıp gideceğim.

— Çok memnun oldum oğlum. Senin gibi kâmil adamdan ancak bu cevab beklenirdi.

İmamın yüzü gülmüştü. Halbuki Ahmed geldiğinden daha düşünceli görünüyordu.

★

Münteza Efendinin ölümünden sonra iki ev adeta birleşmişti. Ayşe ile Hatice Hanım her saat beraberlerdi. Yemeklerini beraber yiyiyorlar, çocuklarını beraber uyutuyorlar, örgülerini karşı karşıya geçerek beraber örüyorlar ve ancak yatma zamanı gelince hangisinin evinde iseler öteki kalkıp kendi evine gidiyordu. Hatice Hanımın göz yaşları dinmiyordu. Ayşe de faciadan sonra daha sessiz olmuş, daha fazla kabuğunun içine çekilmişti. Aralarındaki bu samimiyete rağmen başından geçenleri Hatice Hanıma anlatmamıştı. Zaten onları artık hatırlamak ta istemiyordu. Hatırlamamak için kendi kendisile mücadele ettiği zamanlar oluyordu. Hatice Hanıma ne söyliyecekti? Sevdiği adamın kocasını öldüren canavar olduğunu mu? Hayır Hatice Hanım, bunu ilelebed öğrenmiyecekti. Ona bambaşka bir hikâye anlatmıştı. Bulunduğu şehirde anasının, babasının ve kocasının ayni hastalıktan birbiri ardı sıra ölmeleri ile kimsesiz kalarak İstanbula göç eden zavallı bir kadının macerasını... O Ayşeyi daima böyle bilecekti.

Hatice Hanıma gelince o da Velinin maziskinden bahis açmıyordu. Kocasına yemin etmişti. Bu yeminini son nefesine kadar tutacaktı.

(Arkası var)

Möpolis, yahud Baron dö Krak'ın sergüzeşti

Yazan: Cami (Kami) — *Türkçeye çeviren: Halid Fahri Ozansoy*

(Sahne. XV inci Louis zamanında, Gaskonya'da «Krakiyer» şatosunda geçer.)

Baron dö Krak, sergüzeşt meraklısı dinleyicilerine. — Sergüzeşt meraklısı aziz dinleyicilerim, bilmem size, Möpolis adasında, yani «Canlı mobilyalar» memleketinde başımdan geçen garib bir macerayı anlatmış mı idim?

Sergüzeşt meraklısı dinleyiciler hep bir ağızdan. — Asla. Fakat şüphe etmeyin, sizi dinlemeğe teşneyiz.

Baron dö Krak. — O halde şunu bilin ki, bu tarihte, Pariste, yalnız o meşhur İngiliz seyyahından, hani maceraları bütün Avrupayı hayrete düşüren Güliver yok mu, işte yalnız ondan bahsolunuyordu. Ben de, yabancı bir kâşifin etrafında koparılan bu gürültüden sinirlendiğim için Fransanın itibarını yükseltmeğe karar verdim ve kendi hesabıma, o «Cüceler memleketi» kadar hayret uyandıracak bir ada keşfini denemek üzere yola çıktım.

İşte bu suretle, bütün kıt'alar arasında dolaştığı için «Kıyılar Arası» ismini taşıyan gemime binmiş ve bir kaç ay sonra, Möpolis'e, «Canlı mobilyalar» adasına çıkmağa muvaffak olmuştum.

Sergüzeşt meraklısı dinleyiciler hep bir ağızdan. — Canlı mobilyalar mı??

Baron dö Krak. — Evet, bu memleketin halkı sizin ve benim gibi tabii bir teşekküllle yaratılmışlardı, ancak buna mukabil, adada yaşayan garib hayvanlar aynen mobilyalar biçiminde idiler. Natıkadan mahrumdular, fakat tıpkı insanlar gibi tahta ayakları üstünde bir yerden öbür yere gidebiliyorlardı.

İşte böylece, daha adaya vardığım günün akşamı, bir «uşak koltuğun» ev sahiblerimin emrine şitab ettiğini ve oturabilmem için hürmetle benim arkama geldiğini nayret içinde gördüm. Ertesi gün, adanın iç taraflarında dolaşırken, tepelerin yamaçlarında iskemle sürülerinin, ya bir çoban yahud

bir çoban kızı (*) nezaretinde rahat rahat otladıkları gözlerime ilişti.

Ayni suretle, Möpolis şehrini dolaşırken, o «canlı iskemleler»in uzun bir kafile teşkil ederek bir iskemleci kadının sevk ve idaresi altında kiliseye girdiklerini ve içeride muntazam surette sıralandıklarını gördüm. Kilisenin elsibe muhafızından öğrendiğime göre, bu fevkalâde terbiye edilmiş olan iskemleler, dua esnasında birbirini takib ederek, âbidelerin ya dizleri altına yahud arkalarına gelip mevki alıyorlardı.

Lokantalarda, üstü çerezlerle dolu masalar, müşterilerin önüne dörtnala koşarak geliyor ve mutfakla yemek salonu arasında ne bir çocuğun, ne de bir hizmetçi kızın yardımına muhtaç olmadan yemekleri taşıyorlardı.

Sergüzeşt meraklısı dinleyiciler hep bir ağızdan. — İnanılmaz şey!

Baron dö Krak. — Evet, dediğiniz gibi, inanılmaz şey! Ve eğer ben, herkesin bildiği gibi, müthiş surette yalanın ve palavranın düşmanı olmasa idim, bu hakiki nikâyeyi sizin bir «dubara» ya almanızdan biraz korkardım! Fakat siz beni biliyorsunuz... o halde devam edeyim: Möpolis halkı bana karşı pek nazik davrandılar. Orada, iskemle koşuları bizdeki at koşuları kadar rağbettedir.

Şerefime büyük bir «iskemle koşusu» tertib olundu. Möpolis'lilere harikulâde süvarilik hünerlerimi göstermek için koşuya iştirak ettim ve her ne kadar basit bir iskemleye bindimse de «koltukta» birinci geldim.

Möpolis'te birkaç ay oturduktan sonra, Fransaya dönmeğe karar verdim ve «Kıyılar Arası»na binerken, bu esrarengiz memleketin hususî mamulâtından olan bu «canlı mobilya»lardan birkaç nümuneyi de hatıra olarak beraberimde aldım.

Daha avdet eder etmez, bu harikulâde mobilyayı, bir müddet istirahat etmek tasavvurunda bulunduğum Gaskonyadaki şatoma naklettirdim. Bu babacan «canlı mobilyalar» sahici köpekler gibi bana bağlanmışlardı ve isimlerini çağırınca davetime gayet anlayışlı cevab veriyorlardı.

Sergüzeşt meraklısı dinleyiciler hep bir ağızdan. — Yaa! Onlara isim mi vermiştiniz?

Baron dö Krak. — Evet! «sandalya Babilas», «aynalı dolab Sofi», «büfe Bob», «karyola Bazil», «komodin Petroniy» vardı. Bunlar, sadık hizmetçi mobilyalardı: maamafih «karyola Bazil» oldukça kaprisli idi. Kâbusa tutulduğundan, geceleri bazan öyle sarsıntılar geçiriyordu ki, başım ayak ucumda ve ayaklarım yastığımın üstünde uyanıyordum. Başka defalar, kendimi, sabahleyin bahçede yahud kasabanın bir sokağında buluyordum, çünkü Bazil, geceleyin, serin hava almak arzusuna kapılmıştı. «Aynalı dolab Sofi» pek şuhtu ve vaktini, kendi aynasında yüzüne bakmak için, kapısını yerinden çıkarmakla geçiriyordu. Fakat bütün «canlı mobilya»larının en şeytançekici «komodin Petroniy» idi!

İşte bu suretle, bana bir oyun etmek için, bir gün, gizlice yatak odamdaki yerini terketti ve gidip salonumun ortasına kuruldu. Artık düşünün, misafirlerimi fevkalâde kabulüm esnasında, bu faydalı fakat balo salonu ortasında arzu edilmiyecek olan mobilyayı görünce davetlilerimle ben nasıl hayretler içinde kaldık!!

Fakat, bu küçük münasebetsizlikler yanında, çok geçmeden, bir «canlı mobilya»ya malik olmanın büyük faydasını takdir ettim.

Kendisine hürmeti olan bütün kibar adamlar gibi ben de biraz borç yapmış olduğum için, bir gün, eşyamı hacze gelen bir haciz memurunun ziyaretini kabul ettim.

Onun emri üstüne, hamallar bütün mobilyalarımı kaldırdılar ve kamyonlarına indirdiler. Ben, gülümseyerek, onları hareketlerinde serbest bıraktım. Fakat tam haciz memuru ile hamallar, uzaklaşmak için acele kamyonun kapısını kapayacakları sırada pencereden eğildim ve keskin bir ıslık çalarak haykırdım: «Haydi hop! Babilas! Sofi! Bazil! Bob! Petroniy! Hepiniz buraya!»

Emrim üstüne, aynalı dolab, karyola, büfe ve komodin kamyondan dışarıya fırladılar ve yolları üstünde haczci ile hamalları devirerek, dörder dörder şatonun merdiven basamaklarını çıktılar ve gelip odalarda karşılıklı yerlerine kuruldular.

Hamallar, saçları dimdik kesilerek kaçtılar ve haciz memuru, eşyayı yerinden oynatamadığı için hiddetinden aklını oynattı!!!

Sergüzeşt meraklısı dinleyiciler hep bir ağızdan. — Peki, bu acayib mobilyalarınız hâlâ mevcud mu?

Baron dö Krak. — Ne yazık ki hayır!... Zavallı «canlı mobilya»larının hepsi dört sene evvel şatomu yakıp kül eden yangında helâk oldular.

Yalnız, etrafını sarmağa başlıyan alevleri bir tek mobilya söndürmeğe muvaffak olabildi.

Sergüzeşt meraklısı dinleyiciler hep bir ağızdan. — Alevleri bir tek mobilya mı söndürdü?

Baron dö Krak. — Evet: «Komodin Petroniy», yatağın yanındaki... Hem de kendi vasıtasile söndürdü. Malûm ya, alt gözünde ne vardır?.. Hani sözüm meclisten dışarı...

Halid Fahri Ozansoy

(*) **Bergère: Çoban kızı manasına geldiği gibi, eski üslûbda bir takım geniş ve yastıklı koltuk sandalyaları, na da verilen isimdir. Türkçeye çevirken, bu cinas, pek tabii olarak, kaybolmaktadır. Meselâ, Anadoluda sehpaya bazı köy ve kasabalarda «sıpa» denildiği gibi bir cinas...**

Sinemalara zam var

Sinemalar belediyeye müracaâtlâ bilet ücretlerine bir miktar zam yapılmasını istemişlendi. Belediye İktısad Müdürlüğü bu müracaati tetkik etmiş ve sinemalara aid yeni bir tarife hazırlamıştır. Bu tarife Daimî Encümen de tetkik ve tasdik olunduktan sonra tatbik mevkiine konulacaktır.

Maliye Vekâletinden

Gümüş "100,, kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında

Gümüş bir liralıkların darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılması üzerine 1.2.941 tarihinden itibaren tedavülden kaldırılmış olan gümüş yüz kuruşlukların 1.2.941 tarihindenberi yalnız malsandıklarile Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasına ve Merkez Bankası bulunmıyan yerlerde Ziraat Bankası şubelerince yapılmakta olan tebdil muamelâtına 31.1.942 akşamı nihayet verilecektir. Bu tarihten sonra mezkûr paralar nakid olarak hiçbir veçhile kabul edilmiyecektir.

Elinde gümüş yüz kuruşluk bulunanların 31.1.942 akşamına kadar bunları malsandıklarile, Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankasında ve Merkez Bankası bulunmıyan yerlerde Ziraat Bankası şubelerinde tebdil ettirmeleri ilân olunur. «8262_9836»

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve tiearî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbarah ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylûl, 11 Birinkânun tarihlerinde çekilecektir.

Memleket Haberleri

Çankırı nahiyelerinde köy birlikleri kuruluyor

Çankırı (Hususi) — Vallmizin köy işlerine vermekte olduğu büyük ö_nem; vilâyet çevresindeki köylerin inkişafına, ilerlemesine, yükselmesi_ne ve nihayet köy «kalkınma» dava_sında özlü çalışmalara amil olmak_tadır.

Şimdiye kadar bu sahada geri ka_lışın acısı artık çıkrılmakta, Çankırı köylerinin kalkınması yolunda çok güzel ve yerinde tedbirler alınmata_dır.

Köyün ve köylünün kalkınması bu sayede vilâyet ekonomisinin yükse_liş çağına girmesine bağlı olduğuna göre, köy işlerinin ve köyün çok düzen li bir hal alması gereklenmektedir.

Çankırı köylerinin bu kalkınması davasında her çetin işin ortadan kal dırılması maksadile vilâyetçe yapılan tetkik'er neticesi güzel bir formül bulunmuş ve 37 maddelik bir tali _matname ile derhal yürürlüğe baş _lanmıştır. Bu kayde değer hareket, vilâyet ve nahiyelerinde köy bir _liklerinin kurulmasıdır.

Bu birlikler, köyler arasındaki müş terek işleri başarması bakımından çok yerinde bir buluştur. Merkez ka_zamızda birliklerin kurulduklarını memnuniyetle görüyoruz. Kurulan birlikler, bir nahiyenin bütün köyle_rinin muhtarları toplanarak arala _rından bir reisle dört aza seçerek bu «Köy birliği» heyetini teşkil etmek _tedirler. Birliklere her köy bütçesin_den yüzde 15 pay ayrılmak suretile birliklerin geliri temin edilmekte, bütçeleri yapılmaktadır.

Birliklerin bu bütçelerile köyler a_rasında yapılması gereken ve fakat hangi köyün yapması lâzım geldiği kararlaşamıyan müşterek bütün işler derhal bu nahiye birliği bütçesile ya_pılmış olacaktır.

Bundan başka, bir köyün almasına parası yetişmiyen bir ziraat makinesi, bir buğa ve bunlar gibi bütün nahiye köylerinin müşterek kullanabileceği şeyleri birlikte almağa ve yapmağa ça_lışacaktır.

Köycülük yönünden çok önemli iz_ler bırakacağı umulan bu birlikler, vilâyet köyleri için büyük bir kazanç olduğu şüphe götürmez bir gerçektir.

Bursada

Çocuk Esirgeme Kurumunun 9 aylık faaliyeti çok faydalı oldu

Çocuk Esirgeme Kurumu genel mer_kezinde tesbit edilen istatistiklerden anlaşıldığına göre Kurumun 941 se_nesi bidayetinden Eylûl nihayetine ka_dar 9 ayda yapılan yardımlar şunlar_dır:

Bursa vilâyeti dahilinde:

Merkezde: 63 çocuğa süt, 5 çocuğa elbise, 48 çocuğa ayakkabı, 23 çocuğa çamaşır verilmiş, ve 797 çocuğun mu_ayene ve tedavileri yaptırılmış, 13 ço_cuk mekteblere yerleştirilmiş ve mev_cud çocuk yuvasile kreşlerde daimi bakılan yavrulara bu müddet zarfında cem'an 31.025 kap sıcak yemek veril_miştir.

Karacabey kazasında: 13 çocuğa para yardımı yapılmış, 3 çocuğa ayak_kabı verilmiş ve 9 çocuğa da sıcak ye_mek yedirilmiştir.

Orhangazi kaza şubesinde: 4 çocu_ğa para yardımı yapılmış, 2 çocuğa elbise verilmiş, 130 çocuğun okul ihti_yaçları temin edilmiş ve 40 çocuğun muayene ve tedavileri yapılmış. 2 ço_cuğa da sıcak yemek yedirilmiştir.

İnegöl kaza şubesinde, mekteb yav_rularına 4320 kap yemek yedirilmiş ve vilâyetin diğer Mudanya, İznik ka_za şubelerile Tr'ye, Armudlu, Gürsu nahiye ve Umurbey köyü şubelerinde de cem'an 55 çocuk muhtelif surette esirgenmişlerdir. Bütün bu esirgeme_ler için cem'an 2820 lira 4 kuruş sarfolunmuştur.

Adanada açılacak San'at okulları

Adana (Hususi) — İnşaat ve tesis masrafları Maarif Vekâletinden veril_mek, arsası mahallinden temin edilmek şartile bu yıl vilâyetimizde üç tane san'at okulu açılacaktır. Bu okullardan ikisi Adana merkezinde 60_80 bin met_re kare arsalar üzerine inşa edilecek San'at ve Yapı usta okullarıdır. Bir tanesi de Ceyhan kazasında 10 bin metre kare arsa üzerine inşa oluna _cak Akşam kız san'at okuludur.

Arsaların temini ve haritasının Ve_kâlet makamına gönderilmesi için alâ_

Edirnede gaz tevzi edildi

Edirne (Hususi) — Bir müddetten beri halkın gaz bulmakta çektiği zor_luk bertaraf edilmeğe ve dünden iti_baren ev başına ikişer kilo gaz tevzine başlanmıştır.

Bu meyanda gerek kahvecilere ve gerekse halka kahve de tevzi edilmek_tedir.

İzmit belediye meclisinin toplantısı

İzmit (Hususi) — İzmit Belediye umumi meclisi toplanarak geçen yı_lın çalışmaları üzerinde konuşulmuş_tur. Beladiye reisi Kemal Öz, beledi_ye faaliyeti hakkında geniş izahat vemiş ve verilen bu izahat umumi heyetçe tasvib edilmiştir. Belediye dami encümen azalıklarına Esad De_mirsoy, Muhittin Eren, Osman Zeki Akköseoğlu seçilmişlerdir. İzmittekl belediye encümen azaları hakkı hu_zur almamakla maruflurlar.

Hayraboluda 65 göçmenin evleri yapıldı

Hayrabolu (Hususi) — Kazamızda iskân edilen göçmenlerden 56 ailenin de evleri yapılmış olduğundan bu va_tandaşlar da huzura kavuşmuşlardır.

Edirne - İstanbul otobüsleri işlemeğe başladı

Edirne (Hususi) — Benzin tasarrufu dolayısile bir müddettenberi Edirne _İstanbul arasında durmuş olan otobüs servislerine bugünden itibaren tekrar başlanmış ve ilk otobüs bu sabah yola çıkmıştır.

Adapazarına kar yağdı

Adapazarı (Hususi) — Son birkaç gündenberi Adapazarı civarına düşen mebzul yağmurlardan sonra civar dağlara kar yağmıştır. Burada artık kış havası hüküm sürmektedir. Yal_nız odun ve kömür çok pahalıdır. Bir araba odun 10_12 liradır. Pe_rakende odunun kilosu 2 ku _ruştur. Kömürün kilosu 8 kuruştur. O da her vakit bulunmamaktadır. Adapazarı gibi civar ormanları enkaz yığını ile dolu olan bu muhitte odu _nun ve kömürün bu kadar pahalı ol_ması şayanı hayrettir.

Bazı tüccarlar hayvan kesimini azaltmak suretile hileye kalkıyorlar!

Fiatları artırmak için et buhranı yaratmak istiyenler şiddetle cezalandırılacaklar

Fiat mürakabe komisyonunun geçen içtimaında, şehrin et ihtiyacını tanzim maksadile, almış olduğu tedbirlerin tatbikına çalışılmaktadır. Hergün mez bahada gerek hayvan kesimi, gerekse toptancılarla perakendecilerin alış ve_rişleri esnasında fiat mürakabe kon _trolörlerinin bulunması, ihtikâr hare _ketlerini nisbeten önlemektedir.

Komisyonun, son içtimaında karar_laştırıldığı gibi, toptancı tüccarların yapmış oldukları satışların faturala_rını tanzim ederek, mezbahada bulu_nan hayvan borsası komiserine ve mezbaha müdürüne ibraz etmeleri mecbüriyetinin müsbet bir rol oyna _dığı muhakkak görülmektedir. Ancak bu son vaziyet karşısında bazı tüc _carların hayvan kesimini azalmaları ve hattâ kesimden imtina ettikleri de görülmüştür ki alâkadarlar bu nevi hilelerin önüne geçmek için tedbirler almışlardır.

Diğer taraftan kurban bayramının yaklaşmakta olması da bazı sürü sa_hiblerinin ellerindeki kesimlik hay _vanları mezbahaya sevketmiyerek sak lamalarına sebeb olmaktadır. Kurban bayramına bir ay kadar bir zaman kaldığına göre kurbanlık hayvan sa_tışlarının on beş yirmi güne kadar hararetleneceği tahmin edilmektedir. Et satışlarında ihtikâr maksadile fır_sat kollıyanların bu vesileden de isti_fadeye kalkmamaları için alâkadarlar lüzumlu tedbirler üzerinde şimdiden meşgul bulunmaktadırlar.

Et kesmekten imtina eden celebler hakkında vali ve belediye reisi doktor Lütfi Kırdarın riyaseti altında bugün bir toplantı yapılacaktır. Vilâyet bu hususta tahkikata geçmiştir.

Vali muavini Ahmed Kınık bu hu_susta şu beyanatta bulunmuştur:

«— Mesele üzernide lüzumu kadar ehemmiyetle durulmuştur. Şehrin et_siz kalması için hayvan kesmekten imtina edenler tesbit edilerek hakla_rında emsaline ibret olmak üzere şid_detli hüküm verilecektir.»

«Son Posta»nın tefrikası: 148

KOCA YUSUF

Koca Yusufun hiddeti

Hergeleci, Parise gitmek istemiyordu. Bunun başlıca sebebi de Yusuf idi. Evveldenberi araları açık olduğundan, Yusufla karşılaşmak işine gelmiyordu.

Fakat; padişah iradesi karşısında bir şey yapamazdı. Paşaya şu yolda cevab verdi:

— Başüstüne paşam...

— Ahmed ile beraber ne kadar pa_raya ihtiyacınız olabilir?.

— Bilmeyiz ki, paşam...

— Ailelerinize bırakmak ve üst baş yapmak üzere şimdilik size üç yüz al_tın versinler, yol masraflarınız için de ayrıca lâzım gelen para verilir. Parise gittiğiniz zaman da orada Reşad Beyi bulacaksınız... O, benim oğlumdur. Ne emrederse ona göre hareket edersiniz.

Hergeleci; paşadan aldığı emir üze_rine Kara Ahmede haber yolladı ve lâzım gelen tedariki ikmal ederek yola çıktılar.

Hergeleci İbrahim pehlivan ile çırağı Kara Ahmed ecnebi pehlivanlarla güreş yapmak üzere Avrupaya gittik_lerine kani idiler. Hiç Avrupada Türk, Türke güreş olur mu idi?

Reşad Bey; kurnazca hareket etmiş_ti. Eğer; Hergeleciyi Yusufla güreştir_mek için Avrupaya çağırmak yolunu tutmuş olsaydı, bu işe muvaffak ola_mazdı.

Sultan Hamid kat'iyen Hergeleci ile Kara Ahmedin Avrupaya gitmelerine müsaade etmezdi.

Hergeleci vapurda giderken, çırağı Kara Ahmede şunları söylüyordu:

— Ahmed; küffar diyarına gidiyo_ruz. artık; Yusufla aramızda hiçbir şey yok imiş gibi hareket etmek lâ_zımdır. Sakın; eski güreş kinlerinden bahsedeyim deme... Elele verip ecnebi pehlivanları mağlûb etmeğe çalışalım.

— Tabii usta!.. Hiç, Türklük namı_na leke sürdürmek olur mu? Bizim aramızdaki güreş intikamı gene bizde kalmalıdır. Bu, gürültüleri memlekete avdetimizde hallederiz. Yapacağımız yegâne şey; bir kütle halinde arka_daşça hareket edip küffarı mağlûb etmektir.

— Aferin oğlum... Yapılacak yegâne şey budur... Gider gitmez Yusufun da, Filizin de ellerini öpersin... Ben de; ayni suretle hareket edeceğim... Za_ten; bu arkadaşlar da hiç şüphe yok ki; böyle hareket edeceklerdir. Türk ve müslüman çocuğu olan bu pehli_vanların başka suretle hareket etme_lerine imkân yoktur. Bu nasihatimi kat'iyen unutma..

Koca Yusuf ve arkadaşları Paris gazetelerinin neşriyatına agâh oldukları zaman hayretten hayrete düşmüş_lerdi.

Bu ne rezaletti. Demek kendilerini yendirmek için Hergeleci ile, Kara Ahmedi Parise getiriyorlardı. Acaba; bu pehlivanları Parise getiren kim_lerdi?

Mösyö Dubliye ve Mösyö Piyer, ga_zetelerin bu neşriyatı üzerine tahkika_ta koyulmuşlardı.

Mösyö Piyer, seviniyordu. Daha çok altın kazanacaklardı. Eğer, Kara Ah_med ile Hergeleci gelir ise; cebleri_den on para sarfetmeden ortaya bi_alay rakib pehlivanlar çıkarak iş ka_şacak ve müteaddid güreşler olacak. Bu sayede de birçok paralar kazana_caklardı.

Bu işden fazlaca huylanan Dubliye olmuştu. Dubliye; Hergeleci İbrahim pehlivan ile Kara Ahmedin ne ayarda olduğunu bilmediği için endişeye düş_müştü. Ya, gelen pehlivanlar, Koca Yusufu ve arkadaşlarını yenerlerse sonra, halleri nice olurdu. Bunca pa_ralar sarfedip muvaffakıyetler temin ettikleri pehlivanları bir anda yok o_larak varlıkları mahvolurdu.

Dubliye; endişelerini Mösyö Piyere şu suretle izah etti:

— Mösyö Piyer, gazetelerin neşriyatı acayibdir. Galiba, bazı organizatörler Türkiyeden pehlivanlar getirerek iş_mizi bozmak sevdasına düşmüşlerdir.

— Evet; ben de öyle zannediyorum. Fakat; isimlerini saydıkları pehliva_lar, kat'iyen Koca Yusufu yenemezler.

— Amma, yaptın ha!... İyi biliyor_musun bu pehlivanları sen?.

— Biliyorum. Bir kere; Hergeleci İbrahim pehlivan yetmiş beş okkalık bir pehlivandır. Evet; çok usta bir a_damdır. Lâkin, Yusufu yenemez...

— Hergelecinin Yusufla güreşleri var mı?.

— Var, hem de birkaç kere...

— Nasıl olmuş...

— Berabere kalmışlar..

— Ne diyorsun Mösyö Piyer?

— Evet; berabere kalmışlardır.

— Peki; yetmiş beş okkalık bir peh_livanı nasıl oluyor da Yusuf yenemem_iş...

— İşte; asıl senin anlıyamıyacağın nokta burasıdır.

— Neden?

— Çünkü; yağ güreşinde okka fark yoktur. Müvazene ve meharet güreşi_dir de ondan..

(Arkası var)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Japonyada harbcu nutuklar

Japon Ziraat Nazırı Amerikaya acrhal harb ilân edilmesini istedi

Vaşington 19 (A.A.) — Salı günü Japon parlâmentosunda ziraat nazırı Şimadanın harbcu beyanatı Vaşington'da ancak şaşkınlık kelimesile vasıflandırılacak bir aksülâmel uyandırmıştır. Şimada bu beyanatında Birleşik devletleri bugünkü Avrupa anlaşmazlığına sebeb olmakla itham etmiş ve Birleşik devletlere karşı Japonyayı hemen derhal harbe girmeğe teşvik etmiştir. Şimadanın bu beyanatından evvel General Tojo ve Amiral Togo da gene harbcu hükûmetin Kurusuyu vazifelendirdiği işin muvaffak olmamasını arzu ettiği merkezindedir.

Amerikan - Japon görüşmeleri

Vaşington 19 (A.A.) — Nomuranın Hull ile yaptığı görüşmeği mutaddan pek daha uzun gören ve bunun hakkında kendisinin dikkatini çeken bir muhabire Nomura gülümsiyerek «bu, İngilizceyi iyi anlıyamadığımdan ileri geliyor» cevabını vermiştir.

Hull, gazeteciler konferansında beyanatta bulunarak Kurusu ile yeniden görüşmek niyetinde olduğunu bildirmiş ve fakat müzakerelerin tatmin edici bir terakki gösterip göstermediğini söylemekten çekinmiştir.

Kafkasyaya taarruz hazırlığı

Rus Karadeniz filosunun durumu tehlikeli safhada

Sivastopoldan başka yerlere çekilmiş olan Rus Karadeniz filosunun durumu şimdi daha tehlikeli safhaya girmiştir. İngilizlere göre Novoroziski, Poti ve Batum limanlarına dağılmış bulunan bu gemilere karşı Almanlar, Kırımdaki tayyare üsleri tamir edip istifadelenerek daha kuvvetli hücumlarda bulunmaktadırlar. Bu filonun sığınabileceği biricik liman Novoroziski olduğu halde Almanlara çok yakın olması yüzünden mahzurlu görülmektedir.

Bu sebebden İngilizler Novoroziski'ye takriben 180 mil mesafede olan Kutay'da hava limanları yaparak İngiliz av tayyarelerinin bu filohu himayesi planını teklif etmişlerdir.

Diğer taraftan gelen haberlere göre Köstencede Almanlar hafif deniz kuvvetleri toplamaktadırlar. Böylece Rus Karadeniz filosu havadan olduğu gibi denizden de tehdid edilecektir.

(Radyo gazetesi)

Kafkasyaya taarruz

Gelen haberlere göre Almanlar Voronez şehri istikametinde yeni ve büyük bir taarruza başlamış bulunmaktadırlar. Bu şehir Kafkasyadan Moskovaya uzanan çift hatlı bir demiryolunun iltisak noktasındadır. Bu sebebden Almanların şehrin zaptından ziyade, bu demiryolunu elde etmek için hareket etmekte olduğu tahmin edilebilir.

(Radyo gazetesi)

Kırklareli valiliği

Ankara 19 (Hususi) — Urfa valisi Kâzım Demirer Kırklareli valiliğine tayin edilmiştir.

İYİ BİR TEŞEBBÜS

Geçen sene askerlerimize toplanan kışlık hediyeler içinde (Türkiye Köylü ve İşçi Elbiseleri toptan satış yeri) müessesesinin imal edip uygun fiatlarla sattığı önü ve arkası boz şayak, de yapılmış avcı yeleklerini bu sene de yapıp satmağa başladığını memnuniyetle haber aldık.

Üç lira gibi çok uygun bir fiatla satılan bu yeleklerden halkımızın, resmi ve nim resmi müesseselerimizin kolaylıkla temin edebilmesi için müessese teşkilâtının mühmi bir kısmını tamamen bu işe hasretmiştir.

Bu teşkilât sayesinde haftada beş bin yelek teslimi mümkündür. Halkımıza ve bu işle alâkadar müesseselere müessesenin adresini bildirmeği faydalı buluyoruz.

(İstanbul Sultanhamam İrfaniye Çarşısı No. 18-19 Türkiye köylü ve işçi elbiseleri toptan satış yeri).

Yurtda bir havacılık endüstrisi kuruluyor

Ankara, 19 — Türk Hava Kurumu genel merkezi, dün saat onda Mardin Meb'usu Seyfi Düzgörenin başkanlığı altında altı aylık toplantısını yapmıştır. Merkez idare heyetinin çalışma raporu ile mürakıbler raporu ve bilânço tasdik edilmiştir. Merkez idare heyetinin çalışma raporunda ezcümle şöyle denilmektedir:

İlk olarak lisansı İngiltereden satın alınmış olan Magister» mekteb tayyarelerinin seri halinde yapılmasına başlanmıştır. Etüd büromuz büyük bir nakliye planörünün projesi üzerinde konuşmaktadır. Planörün maketi ile bazı parçaları tamamlanmıştır. Kuvvetli mühendis ve teknisyenlerin vazife görmekte olduğu etüd bürosu ayrıca diğer cins tayyarelerin inşası için ilk hazırlıklarla ve hesablarla meşgul olmaktadır. Mekteb tayyarelerine lüzumlu motör borda aletleri ve bazı parçalar İngiltereden gelmek üzeredir. Birleşik Amerikaya da ayrıca malzeme ısmarlanmıştır.

Küçük takatte bir motör fabrikası: Bu işle gene kuvvetli bir mühendis ekipinden mürekkeb bir büro meşgul olmaktadır. Gaye: Şimdilik mekteb tayyaresi motörlerini memlekette vücuda getirecek bir fabrika kurmaktır. Bu fabrikaya lüzumlu ilk maddelerin, başlangıçta, dışardan getirilmesi ve yavaş yavaş yerli malzemenin elde edilmesine çalışılması düşünülmektedir. Sayın Başvekilimizin yüksek alâkaları ile Amerikadan lisansını satın almak için girişilen teşebbüsün müsbet bir netiçeye bağlanmasına uğraşılmaktadır.

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

hazırlıklara başlamış olmalarile büsbütün meydana çıkmıştır.

Gerçi, Tikvin, Kalininin 350 kilometre kadar şimal garbisindedir ve bu iki bölge arasında bir de hatırı sayılır derecede bataklıklı arazi parçası vardır. Fakat, bunlara ve hava şartlarının pek o kadar müsaid olmamasına rağmen Tikvin bölgesinin Almanların eline geçmesi keyfiyetinin Moskovaya karşı daha büyük ölçüde bir harekete başlanılmasını adeta teşvik eder bir mahiyette olduğunu da kabul etmek lazımdır.

Almanlar, bir buçuk aydanberi Moskovaya karşı müteaddid taarruzlar yapmışlardır ve bunların hepsi de muhtelif sebeblerle akim kalmıştır. Şayed bu defa başlamak üzere olduğu hissedilen taarruz da akim kalacak olursa bunun Alman ordusile birlikte Alman halkının dahi maneviyatı üzerinde gayrimüsaid bir tesir icra etmesi ihtimal haricinde değildir.

Bunu düşünmesi tabii olan Almanların bu defaki taarruzlarını çok esaslı hazırlıklarla yapacaklarına şüphe yoktur ve Sovyet kıtalarının gene büyük bir şiddet ve inad ile mukabele ve müdafaa edecekleri aşikâr olmasına rağmen bu taarruzlarında muvaffak olacaklarına da ihtimal verilebilir. Fakat, şayed gene muvffak olamazlarsa artık önümüzdeki ilkbahar nihayetine yani Mayıs ayına kadar Moskovaya taarruzlarını tehir edecek lerini zannetmek pek doğru olmaz. Moskova mıntakasında bu sene kış mutad zamanından epeyce evvel başlamış olmakla beraber henüz çok mıktarda kar yağmamış ve termometre de sıfırın pek çok altına düşmemiş olduğundan yollar ve arazi tam manasile donmamıştır. Bununla beraber, kısa bir müddet sonra kışın bütün teferrüatile geleceği ve her tarafı donduracağı da muhakkaktır. Bizim kanaatimizce işte o zamandır, ki Alman ordusu Moskovaya karşı en büyük taarruzunu yapacak ve Sovyetlerle cereyan etmekte olan harbin büyük bir safhasına önümüzdeki bahar mevsiminden çok evvel erişmeğe çalışacaktır.

Leningrad mıntakasında kış bilâkis çok şiddetlidir. Bazı kaynakların verdikleri haberlere göre Finlândiya körfezinin şark kısmı yani Leningrad ile Kronştat adası arasındaki sahası dahi şimdiden donmağa başlamıştır ve Sovyetlerin Baltık filolarının bu adadaki müstahkem limanlarında buzların muhasarası altına girmesi tehlikesi baş göstermiştir.

Dünkü yazımızda da kaydettiğimiz veçhile şark cephesi üzerinde en canlı hareketler şimdiki halde cenub cephesinde ve bilhassa Kırım yarımadası dahilinde cereyan etmektedir ve yürütülen tahminler dairesinde Alman-Rumen kuvvetleri, çok şiddetli savaşlardan sonra evvelki gün Kerç müstahkem şehrile limanını zaptetmeğe ve Prekop berzahının yarıldığı günden itibaren Kırım yarımadası dahilinde aldıkları Sovyet esirlerinin adedini 101,600 e çıkarmağa muvaffak olmuşlardır. Ayrıca Sivastopolun kara tahkimatını yakından sıkıştırmakla beraber Sivastopol limanı dahilindeki Sovyet harb ve ticaret gemilerile mühim askeri ve ictisadi tesisata karşı çok şiddetli hava hücumları icrasına da devam etmektedirler. Dünkü Alman tebliği bu hücumlar neticesinde Alman dahilindeki Sovyet harb gemilerinin bir tanesinin battığını ve bir muhribin de hasara uğratıldığını bildirmektedir.

Müteaddid defalar tekrar edildiği veçhile Kerç, hem mühim bir şehir ve liman, hem zengin bir demir madenini ihtiva eden Kerç yarımadasının başşehri, hem de umumi uzunluğu 20; 25 kilometre ve umumi genişliği 8; 10 kilometre ve Kerç şehrinin şarkındaki en dar yerinin genişliği ise bundan daha çok az olan Kerç boğazını tam manasile kontrolü altında bulunduran büyük ehemmiyette bir sevkülceyş noktasıdır. Bu şehrin müttefiklerin eline geçmesile Sovyetler, Azak denizinden artık ancak bu denizin şark sahilindeki limanlara istinad etmek suretile istifade edebilecek bir vaziyete düşmiş oluyorlar Bundan sonra Alman ve müttefikleri kuvvetlerinin Sivastopolu sıkıştırmakta devâm edeceklerine ve orasını da alıran evvel ellerine geçirerek Sovyet donanmasını şarki Karadeniz limanlarına uzaklaştırmak istiyeceklerine ve bununla ayni zamanda olmak üzere Doneç sanayi havzasının işgalini tamamlakla beraber Rostofu kuşatmak Don nehrini zorlamak ve Kerç boğazının, Kırımdan kurtarılabilen ve ayrıca da gönderilen Sovyet kıtalarile kuvvetli surette tahkim ve işgal edilmiş olduğu bildirilmekte olan şark sahilini imkân bulurlarsa bir baskın hareketile ellerine geçirmek istiyeceklerine intizar etmek lâzımdır. Vâkıâ, Kerç boğazı hem dar, hem de kısa mıntıdatlı olması dolayısile buradan geçilmesi, şaşırtma hareketlerile hakiki geçid noktasını gizlemek kabil olan Dinyeper berzahından yapılan bir geçid hareketinden daha zordur. Müttefiklerin elinde deniz kuvvetlerinin bulunması ve bu zorluğu daha da arttırmaktadır. Fakat, Alman ordusu gibi gerek geçid hareketlerinde, gerekse muhtelif bölgelerden kombine hareketler yapmakta hakikaten üstad olan bir ordu için imkânsız da değildir.

K. D.

Asker ailelerinin çocuklarına yardım edilecek

Ankara 19 (Hususi) — Çocuk Esirgeme Kurumu, teşkilâtına tamim göndererek askere alınmış vatandaşların geride bıraktıkları anasız çocuklarının korunması için tavsiyelerde bulunmuştur. Tamime göre bir yaşına kadar olanlar Ankaradaki Çocuk Yuvasına gönderileceklerdir. Bir-yaşından büyük olanlar mahallerindeki süthane lede, bakımevlerinde barındırılacaklardır. Masrafları belediyelerin asker ailelerine yardım faslından temin edileceklerdir.

Alman Basın Heyeti Ankaradan ayrıldı

Ankara, 19 (Hususi) — Alman Basın heyeti bu akşamki trenle İstanbula hareket etmiştir.

Balıkesir civarında 4 amele toprak altında kalarak öldü

Balıkesir, 19 (Hususi) — Balıkesirle Soğucak istasyonu arasındaki yol üzerindeki bir toprak yığınında 50 kadar amele çalışmakta iken toprak ansızın çökmüştür. Çöküntü neticesinde ameleden dört tanesi feci surette ölmüş, Diğer bir kısmı da yaralanmıştır. Kaza mahallîne derhal bir imdadı sıhhî treni gönderilmiş ve yaralılar hastaneye nakledilmişlerdir. Ölenlerin cenazeleri merasimle kaldırılacaktır.

Millî Şef ile İtalya Kralı arasında telgraflar teati edildi

Ankara 19 (A.A.) — İtalyan kralı haşmetli üçüncü Viktor Emmanuel'in doğumu yıldönümü münasebetile, Cümhurreisi İsmet İnönü tarafından tebrik telgrafı çekilmiş, İtalyan kralı da telgrafla teşekkürlerini bildirmiştir.

Tüyler ürpertici bir cinayet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Son Posta muharrirlerinin hâdise etrafında yapılıkları tahkikat ve tetkikatın neticesi şudur:

Şeker bayramına takaddüm eden günlerde, yani Teşrinievvel ortalarında Kığının Herkep köyünden muhtar Hüseyin isminde biri bazı manifatura eşyası almak üzere şehrimize gelmiştir. Üzerinde bir hayli para ile İstanbula gelen Hüseyin alacağı eşyanın bir kısmını almış ve bu eşyaları Üsküdarda İbrahim adında bir hemşerisinin evine emaneten bırakmıştır.

Bundan sonra Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Ahtar apartımanında kapıcılık etmekte olan Haydar adında bir hemşerisini daha ziyaret etmiş ve onunla gezmeğe, İstanbulun eğlence yerlerini tanımağa başlamıştır. Fakat, işte bu sıralarda Kığılı muhtar ve tüccar birdenbire ortadan kaybolmuştur.

Bu gaybubetinden şüphe duyan akrabası İbrahim vaziyetten zabıtayı haberdar etmiş, Hüseyinin âkibeti etrafında polis ve adliyece tahkikata girişilmiştir.

Uzun süren bu tahkikat neticesinde hâdisenin iç yüzü evvelki gün aydınlanmış, muhtarın bir cinayete kurban gittiği anlaşılmış ve dün de failler yakalanmıştır. Cinayetin cereyan şekli şöyle tesbit edilmiştir. Haydarı ziyaret eden Hüseyin orada gene kendi memleketlilerinden Yusuf oğlu Mehmed isminde birile de tanışmış, cümhuriyet bayramının birinci günü Taksime gideceğ merasimi takib etmişlerdir.

Ayni gün Beyoğlu Balıkpazarında bir lokantada beraber yemek yemişler, bilâhare ayni semtte Ziyanın kahvesine uğramışlardır. Hüseyin o geccyi kapıcı olan hemşerisinin odasında geçirmiştir. Bu arada arkadaşına işlerinden bahsetmiş, yanında külliyetli miktarda para bulunduğunu ve İstanbuldan gitmeden daha birçok öteberi almak niyetinde olduğunu söylemiştir. Bu paranın mevcudiyeti Haydarın kafasında ani bir karar doğurmuş, ertesi günü bundan arkadaşı Mehmedi de haberdar eylemiştir. Fikir Mehmede de cazib görününce, o gece için bir plân hazırlıyarak Hüseyini öldürmeği aralarında kararlaştırmışlardır.

Ertesi gece hep birlikte Taksimde bir gazinoya gitmişler, Hüseyin bu arada arkadaşlarına rakı ziyafeti çekmiş, gece yarısına doğru Altar apartımanındaki Haydarın odasına dönülmüştür. Gündüzden fazlaca yorgun olan Hüseyin hemen yatmış ve içtiği rakının tesirile de çarçabuk derin bir uykuya dalmıştır.

Bu sırada Haydar tabancasını çekerek uyumakta olan Hüseyinin tam kalbine ateş etmiş, diğeri de bıçakla üzerine atılarak işi tamamlamıştır. Katiller, bundan sonra Cesedin beline büyük bir taş bağlamışlar ve apartımanın bodrum katına indirerek orada bulunan bir kuyunun içine atmışlardır. Bununla da iktifa etmiyen katiller, cürüm delillerini tamamen imha maksadile cesedin üzerine taş ve toprak molozları atmışlardır.

Cinayetin bu şekilde aydınlanmasını müteakib dün her iki fail de yakalanmış ve yapılan sorguları sonunda cürümlerini itiraf etmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Hâdisenin tahkikatını müddeiumumi muavini Turgud Oktay bizzat idare etmektedir.

Bugün hâdise mahallinde itfaiyenin de iştirakile kuyu boşaltılarak cesed meydana çıkarılacaktır.

Alman tebliği

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Sivastopol kalesine karşı yapılan hava taarruzlarında, deniz inşaat tezgâhlarında ve patlayıcı maddeler depolarında şiddetli infilâklar olduğu müşahede edilmiştir. Limanda büyük bir nakliye gemisi bir bomba isabetile hasara uğratılmıştır. Dün gece savaş tayyarelerimiz, Moskova ve Leningradda askeri tesisleri ve cephenin merkez kesimi gerisindeki münakale yollarını bombalamışlardır.

9/15 Sonteşrin zarfında Sovyet hava kuvvetleri 232 tayyare kaybetmiş, 44 dü tayyare karşı koyma topçusu tir. Bunların 12 3si hava savaşlarında, nun ateşile ve geri kalanı da yerde tahrib edilmiştir. Ayni müddet zarfında doğu cephesinde yalnız 24 Alman tayyaresi kaybolmuştur.

Berlin 19 (A.A.) — Askeri bir kaynaktan D. N. B. ajansına bildirildiğine göre bir Alman tümeninin ileri teşkilleri 17 Sonteşrinde cephenin merkez kesiminde büyük bir şehir almışlardır

Sovyet karşı hücumu, topçu ve mitralyöz ateşimizin karşısında erimiştir.

SİYASET ÂLEMİNDE

Holandadaki Alman Komiserinin garib beyanatı

Reuter ajansının Stokholmdan alarak yaydığı bir habere bakılacak olursa,

Almanyanın Holanda toprakları üzerine tayin etmiş olduğu genel komiser Seyss İnquart geniş akisler uyandıracak mahiyette bir nutuk söylemiştir.

Seyss İnquart Avusturya hâdiseleri esnasında mühim bir rol oynadı, bilâhare işgal edilen toprakların muhtelif kısımlarında en nazik vazifelere tayin edildi, ötedenberi Führerin mutemedi olarak tanınır, bu bakımdan sözlerine ne kadar ehemmiyet verilse yeridir.

Reuter ajansının verdiği habere göre genel komiserin nutku iki defada söylenmiştir, iki kısımdan ibarettir, fakat mevzuu tektir, hülâsaten demiştir ki:

1 — «Holandalılar Alman ırkındandırlar, fakat bir fena talih eseri olarak Almanlardan farklı bir inkişaf hayatı yaşamışlardır, şimdi bu hatayı düzeltmek icab eder.

«Führer Holandalıların arkadaş sıfatile Alman sahasına ithal edilmeleri arzusundadır, İstiklâl, Almanyanın varmak istediği hedef olan arkadaşlıkla telif edilemez.»

2 — «Holanda hakkında söylemişi oldukları Norveçe de şamildir, dış temsilde ve ekonomi sisteminde iştirak lâzımdır. Yeni nizam hiç kimseye istiklâl veremez.»

Muhterem Seyss İnquart Milâddan 5 asır evveline kadar inerek tarihin karanlıklarını araştırmak zahmetini ihtiyar etmiş olsaydı, Holandadan, Norveçten başka belki İsveçi de, belki Fransanın bir kısmını da Cermen aslına irca etmek, sonra Cermen sahasının bazı parçalarında Slav temaslarının tesirini görmek imkânlarını elde edebilirdi. Türk gibi, Cermen gibi, Slav gibi dünyanın başlı başına bir ırk teşkil eden kütlelerinin isimlerini saymak için bir elin parmakları bile kâfidir, ne çare ki, müstakil ırkların mahdud oluşu muhtelif halitalardan bir Fransız, bir Holanda, bir Norveç, bir İsveç milletinin doğarak beşeriyet buketinin ayrı ayrı çiçeklerini teşkil etmelerinin önüne geçememiştir. Fakat meseleyi münakaşa etmeden önce yüksek komiserin kendisine atfedilen beyanatı bu şekilde olarak gerçekten söylemiş olup olmadığını bilmek icab eder. Propagandanın ordu kadar kuvvetli bir silâh teşkil ettiğini unutmayalım. — ★ ★

Avrupa devletlerinin istiklâli

Stokholm 19 (A.A.) — İsveç matbuatı, Almanyanın Polonya umumi valisi doktor Frank'ın, Polonya istiklâlinin artık bir daha tahakkuk sahasına çıkamıyacağı ve Polonya umumi valiliği topraklarının Almanyanın ayrılmaz bir cüzü teşkil ettiği hakkındaki dünkü sözlerini, Avrupa devletlerinin istiklâllerinin ilga edileceğine dair Seyss İnquart tarafından yapılan beyanata benzemektedir.

Sosyal Demokraten gazetesinin Berlin muhabiri, bu meseleye dair olarak şunları yazıyor:

«Alman mahfelleri, Seyss İnquart'ın beyanatı hakkında henüz hiç bir mütalea yürütmemekte ve harbden sonra karar verilmesi icab eden meseleler için şimdiden bir fikir beyanına lüzum görülmediğini teyid ve hâdiselerin göstereceği yeni inkişafa kadar bu noktaya atfedilecek ehemmiyetin derecesini takdir etmek mümkün olamıyacağını ilâve eylemektedir.

Askerlik kanununun 39 uncu maddesi değiştiriliyor

Ankara 19 (Hususi) — Askerlik kanununun 39 uncu maddesini değiştiren lâyiha, encümenden geçerek ruznameye alınmıştır. Bu tadil teklifile, fevkalâde ahval dolayısile talim için celbedilen yedek eratın askere alınmadan evvel işlemiş oldukları bir suçtan dolayı askere geldikten sonra tebliğ edilen mahkûmiyetlerini bir seneye kadar olanların staj devrini ikmalden sonra çekmeleri esası beyan edilmektedir.

İngilizler Libyada taarruza geçtiler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ları umumi karargâhının 535 numaralı tebliği:

İngiliz hava kuvvetleri Brendizi ve Napoliye tekrar taarruz etmişlerdir. Ölen ve yaralanan yoktur. Hasar cüzidir.

Tobruk ve Sollum cephelerinde İtalyan topçusu faaliyet göstermiştir. Cyrenaique üzerindeki hava savaşlarında, İtalyan avcı tayyareleri iki düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. Alman avcı tayyareleri bir İngiliz tayyaresini hatlarımıza inmeğe mecbur etmişlerdir. Düşman tayyaresinin on altı kişiden ibaret mürettebatı esir edilmiştir.

Zelzelelerde hizmetleri görülen mahkûmlar

Ankara 19 (Hususi) — 1939 yılı sonunda vukubulan zelzelelerde felâkete uğrıyanların kurtarılmasında fevkalâde hizmetleri görülen bazı mahkûmların cezalarının affı hakkında hükûmetçe Meclise bir lâyiha verilmiştir.

Kahkaha haftası başlıyor
Bu akşam 9 da
ELHAMRA Sinemasında
Meşhur Fransız artistlerile
Büyük Fransız Filmi
Zincirleme Aşk
(Mon Députe et sa Femme)
TRAMEL - PUALEY - MİRELLE
PERREY - SİNOEL - SUZANNE
DEHELLY - İlh
İlâveten: Türk sazile İzmir filmi

Bu Akşam ŞARK Sinemasında
«ARABACININ KIZI» Filminin meşhur Yıldızı
HİLDE KRAHL
Son Filmini takdim edecektir.
Çok heyecanlı bir mevzu... Bir kadın kalbinin Romanı...
Bir Ölünün yerine geçen Bir kadın - Bu...
MUKADDES YALAN
ı niçin söyliyor. ? ? ?
Numaralı yerlerinizi evvelden tedarik ediniz. Tel: 40380
İlâve olarak: RADİUM... İstihsali... Tesirleri...

Salonlarında en korkunç vak'alar yaşanan...
Uçurumlarına binlerce hayat gömülen...
Zindanlarında en büyük aşklar yaşanan...
Türkçe
Venedik Zindanlarında
Şaheseri
LÂLE SİNEMASINDA
Büyük muvaffakiyetle
Bir hafta daha devam edecektir.
Kalbleri heyecanla titreten... Gözlere yaş getiren bu aşk ve ıztırap romanını kaçırmayınız...

(Hamlet) davası dün başladı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

balık bi halk kütlesile dolmuş bulunuyordu. Kalabalık, dakikadan dakikaya «Afrodit» davasına taş çıkartacak bir raddeyi bulmuş, polis ve jandarma tarafından üç kordon çevrilmek ve adliyece fevkalâde inzibat tedbirleri alınmak zarureti hâsıl olmuştur. Bu davayı takib etmek için dün adliye binasına gelenlerin sayısı birkaç bin olarak tahmin edilmekte idi.

Mahkeme salonunun küçük olması nazarı itibara alınmış, kart usulü ihdas edilerek, davayı takib mecburiyetinde olanlara yerler ayrılmıştır. Bu kartlar gazeteciler başta olmak üzere, Şehir Tiyatrosu artistlerinin bir kısmına, Edebiyat ve Hukuk Fakültelerini temsil eden gençlere ve alâkalı zevata tevzi edilmiştir.

Celse açılıyor

Alınan bu tedbirler sayesinde, saat tam 14 dü 5 geçe celse, büyük bir intizamla açılmıştır. Riyaset makamında Sadettin bulunuyor, iddia makamını müddeiumumi muavini Orhan Köni temsil ediyordu. Maznunlar, şu sıra ile içeri girerek yerlerini aldılar: Şehir Tiyatroları müdürü Emin Zeki Coşkun, Şehir Tiyatrosu artistlerinden «Türk Tiyatrosu» mecmuası neşriyat müdürü Neyyirenir, rejisör Muhsin Ertuğrul, muharrir Celâlettin Ezine, muharrir Peyami Safa ve Tasviriefkâr gazetesi yazı işleri müdürü Cihad Baban.

Maznunlardan Muhsin Ertuğrulun Vekâletini avukat Nazmi Nuri, Celâlettin Ezinenin vekâletini de Esad Mahmud Karakurd deruhde etmişlerdi.

Celse açıldıktan bir hayli sonra, kalabalıktan içeri girememiş olan, «Tasviriefkâr» gazetesi sahibi Zeyyad Ebüzziya da kalabalık arasından geçmekten hırpalanmış bir vaziyette mahkeme salonuna girebilmiştir.

Duruşma

Mahkemece, usulen tesbiti hüviyet yapıldıktan sonra, iddianame ve maznunların dava arzuhalleri okundu. İddianamede, müşteki Celâlettin Ezine tarafından «Tasviriefkâr» gazetesinde Hamlet temsili münasebetile yazılan bir tenkide cevaben, Şehir Tiyatrosu rejisörü Muhsin Ertuğrulun «Türk Tiyatrosu» mecmuasında yazdığı yazıyı, Celâlettin Ezinenin, kendisine neşren hakaret mahiyetinde görmüş, Muhsin Ertuğrul ve «Türk mecmuası» neşriyat müdürü Neyyire Ertuğrul ve müesseseyi temsil eden mecmua sahibi tiyatro müdürü Emin Zeki Coşkun aleyhine dava ikame ettiği ve keza, rejisör Muhsin Ertuğrulun Celâlettin Ezine ve Peyami Safa tarafından yazılan yazılar yazılar üzerine mukabil birer dava açtıkları zikredilmekte, bu karşılıklı davalarda maznunların hareketi matbuat kanununun 27 nci mddesi delâletile, Türk ceza kanununun 484 ve 482_2 nci maddelerine uygun olduğu bildiriliyor ve keza, Peyami Safanın bu mevzu etrafında yazdığı yazıların devamı bir cürmün defaatla tekerrürü şeklinde görüldüğünden, ayrıca 80 inci maddenin tatbiki talebini ihtiva ediyordu. Bundan sonra davacılara aid şikâyetnameler okunmuş, bu arada Celâlettin Ezinenin 5000 lira zararı manevi talebinde bulunduğu görülmüştür.

Maznunlar konuşuyor

Müteakiben sorgulara geçilmiştir. Kendisine ilk olarak söz verilen Celâlettin Ezine demiştir ki:

«— Hüsnü niyetle bir tenkid makalesi yazdım. Bunun üzerine hakaretle karşılaştım. Dava arzuhalimi tekrar ederim.»

Reis burada kendisine, aynı zamanda hakaretten de suçlu olduğunu, buna karşı ne diyeceğini sormuştur. Celâlettin Ezine:

«— Ben hakaretle bulunmadım!»

Cevabını vermiştir.

Bilâhare, söz verilen Muhsin Ertuğrul şöyle demiştir:

«— Çalışarak bir piyes meydana getirdik. Celâlettin Ezine suiniyetle tiyatromuza geldi, bir tenkid yazdı, ben kendisini tahkir etmedim. Hüsnü niyetle cevab verdim.»

Reis — «Mecmuada yazılan yazı sizin mi?»

Muhsin Ertuğrul — Evet benim!

Riyaset makamı, Peyami Safaya da ayni suali tevcih etmiş, Peyami Safa cevaben:

«— Tasviriefkârdaki mevzuubahs yazılar benimdir. Peyami Safa adile yazılan yazı, şahsiyetten ziyade Türk tiyatrosuna ve Türk san'atına aiddir. bunda hakaret yoktur. Server Bedi imzalı yazı da tamamen mizahi mahiyettedir.» demiştir.

Bayan Neyyire Ertuğrul mecmuanın neşriyat müdürü olduğunu söylediğikten sonra, relsin tevcih ettiği:

«— Siz de ayni şekilde hakaretten maznunsunuz, ne dersiniz?» şeklindeki sualine karşı şu cevabı vermiştir:

«— Hayır, kat'iyen!.. Yaptığımız, bir gazetede bize karşı yazılan hakaretamiz bir yazıya karşı en meşru bir müdafaadan ibarettir. Bu, tahkir edilmiş bir adamın müdafaasıdır, ve güzel bir san'at yazısıdır da.. Hakaret kasdi yoktur. Yapılan hakaretlere cevabdır.»

Sıra Şehir Tiyatroları müdürü ve bu sebeble de mecmua sahibi mevkinde bulunan Emin Zeki Coşkupa gelmişti. Ayni suale muhatab olunca şu cevabı vermiştir:

«— «Hamlet» in temsili sırasında Celâlettin Ezine tarafından yevmi gazetelerden birinde ağır bir hakarete maruz kaldık. Kendi organımızla buna san'at hududlarını aşmıyacak tarzda bir cevab verildi. Daha doğrusu arkadaşımız böyle cevab vermek mecburiyetinde kaldı, yazımızda ne hakaret, ne de hakaret kasdi vardır.»

Zeyyad Ebüzziya ve Cihad Baban da, gazetelerinde neşrolunan makalelerin tenkid hududları dahilinde yazıldığını ve bunların bir hakaret teşkil etmediğini, çünkü, hakaret kasdile hareket olmadığını söylemişlerdir.

Sorgulardan sonra, davalara mevzu olan Celâlettin Ezine, Peyami Safa ve Muhsin Ertuğrul tarafından yazılan makaleler okunmuş, müteakiben, reis maznunlara, tevsii tahkikat isteyip istemediklerini sormuştur. Maznunlar, böyle bir arzuları olmadığı cevabını vermişlerdir.

Müddeiumuminin iddianamesi

Bilâhare, söz alan müddeiumumi Orhan Köni, kelimeler üstünde ayrı ayrı durarak hâdiseyi kanuni bakımdan etraflı bir şekilde tahlil eden iddianamesini serdetmiştir. Müddeiumumi mütaleasında, dava mevzuu olan yazıları yegân yegân tetkikten geçirmiş, hakaretamiz cümleleri belirtmiştir.

İddia makamı, Celâlettin Ezinenin, Hamletin dördüncü perdesinde çıktığını, yazısına, 15 gün evvel başlık koyduğunu ilâve ederek piyesin bu şekilde tenkidini yapmış olmasını neşren hakaret mahiyetinde bulmuş ve hakaret kasdile yazıldığının diğer gazetelerde çıkan tenkid yazılarile sabit olduğunu söylemiş, Son Posta gazetesinin 3/10/941 tarihli sayısında Nusret Safa Coşkunun tenkid yazısında rejisör, Mizansen ve teknik serlevhalı kısımdan şu parçayı okumuştur: «Hamleti Muhsin oynadı. Vâkıâ Hamlet Talâttı. Fakat Muhsin Ertuğrul dekor oldu kuruldu, boru oldu ötü, kandil oldu yandı, ışık oldu gösterdi. Hamlet sahneye konuş bakımından bir harika idi». Müddeiumumi bundan sonra Selâmi İzzet, Selim Nüzhet, Sadun Çalıb ve Ulunayın bu münasebetle yazdıkları yazıları okumuştur.

Neticede bunlara davanarak, suçlulardan Muhsin Ertuğrul, Celâlettin Ezine, Peyami Safa, Neyyire Ertuğrul, Emin Zeki Coşkun, Zeyyad Ebüzziya, Cihad Bbanın hareketlerinin matbuat kanununun 27 nci maddesi delâletile Türk ceza kanununun 484 ve 482_2 nci (*) maddelerine Peyami Safanın hareketinin ise, filinin taaddüdü ilbarile ayni kanunun 80 inci maddesine uygun olduğunu söylemiştir.» Bunu müteakib ancak neşren hakaret suçunun vukuuna Celâlettin Ezinenin sebebiyet vermiş olması dolayısile maznunlardan, Muhsin Ertuğrul, Neyyire Ertuğrul ve Zeki Coşkunun haklarında Türk ceza kanununun 485 inci maddesinin tatbikini isterim» demiştir.

Müteakiben reis, müdafaalarını yapmalarını suçlulardan istemiş, Celâlettin Ezinenin avukatı, müdafaasını hazırlamak için mahkemeden mehil istemiştir. Bu sırada mahkeme salonunda garib bir hâdise olmuştur. Peyami Safanın «ben müdafaamı bugün de yaparım, yarın da yaparım. bir hafta sonra da yaparım!» şeklindeki cevabı üzerine, salonda bulunan Celâl Sılay isminde bir genç:

«— Bravo!» diye bağırmış, bunun üzerine riyaset makamı kendisine şu ihtarda bulunmuştur:

«— Mahkemenin sükûnetini ihlâlde devam ederseniz, hakkınızda kanuni takibat tatbik ederim. Bu zevatın sizin bravonuza da ihtiyacı yoktur.»

Mahkeme müdafaa için başka bir güne bırakılmıştır.

(*) Son Posta — Türk ceza kanununun hakarete mütedair olan maddelerinden 482 nci madde suçlunun üç aya kadar hapis, 100 liraya kadar ağır para cezasına mhkkûm edileceğini bildirmektedir. Bu maddenin ikinci bendi suç neşren işlenirse cezanın dört aya kadar hapis ve yüz elli liraya kadar ağır para cezasına yükseleceğini natık bulunmaktadır.

484 üncü madde de bundan evvelki maddelerde beyan olunan cürümlerin irtikâbında kendisine tecavüz olunan kimsenin ismi sarahaten zikredilmemiş bile olsa eğer mahiyetinde müddeinin şahsına matufiyetinde tereddüd edilmiyecek derecede karineler varsa ismi zikredilmiş gibi muamele olunacağı anlaşılmaktadır.

485 inci madde kendisine tecavüz olunan şahıs buna kendi haksız hareketile sebebiyet vermiş ise suçlunun cezasının 3 de birden, 3 de ikiye kadar azaltılacağını ifade eylemektedir.

İngiliz futbolcülerini karşılamak üzere Adanadan bir heyet gitti

Adana, 19 (Hususi) — Ankarada 4 maç yapacak olan İngiliz futbolcüler Cuma günü Meydanı Ekbere gelecekleridir. Futbolcüleri karşılamak üzere Adanadan bir heyet gitmiştir.

Fudbol hakemler hep birden istifa mı ediyorlar?

(Bastarafı 1 inci sayfada)

Bu beyanattan haberdar olan futbol hakemleri mıntaka merkezinde bir toplantı yaparak meseleyi tetkik etmişlerdir. Bölge direktörü bu beyanatı tekzib etmediği takdirde bütün hakemler vazifelerini bırakmağa karar vereceklerdir.

İstanbul borsası

19/11/941 açılış _ kapanış fiatları

ÇEKLER		Açılış ve kapanış
Londra	1 Sterlin	5.22
New-York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsviçre Fr.	
Madrid	100 Peçeta	12.89
Yokohama	100 Yen	
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.8875
Bir altın lira		25.85
24 ayarlık bir gram külçe altın		360

Esham ve Tahvilât	
İkramiyeli % 5 933	19.70
İkramiyeli % 5 933 Erzgani	20.80
% 7 934 Sivas _ Erzurum 2_7	20.70
% 7 1941 Demiryolu	19.35
Merkez Bankası	133.50

RADYO

PERŞEMBE 20/11/941

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif müzik (Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif müzik (Pl.), 8.15: Evin saati, 8.30: Hafif müzik (Pl.), 12.30: Saat ayarı, 12.33: Oyun havaları, 12.45: Ajans haberleri, 13: İncesaz faslı, 13.30: Karışık müzik (Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03: Kadınlardan fasıl şarkıları, 19: (Dendleşme saati), 19.15: Hafif sololar (Pl.), 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Dünya şarkıları, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Kemençe, tanbur ve neyden saz eserleri, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Uşşak ve muheyyer makamlarından şarkılar, 21.30: (Şiir saati), 21.45: Radyo senfoni orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri, borsa, 22.45: Dans müziği (Pl.).

Söz arasında

(Baş tarafı 3/1 de)

yaratmıştır. Bugün dört türlü ısırgan bilinmektedir:

1 — Siberya kenevir ısırgan otu. Lâtince ismi «Urtica cannabina».

2 — Kanada kenevir ısırgan otu. Lâtince ismi: Laportea canadensis.

3 — Alman ısırgan otu. Lâtince ismi: Urtica dioica.

4 — Almanyada Rami ismile maruf Hind veya Çin ısırgan otu. Lâtince ismi: Bochmeria nivea.

Bu ısırgan otu en iyi dokuma iplikleri vermektedir. Elyafının uzunluğu 35 milimetreye kadar çıkar. Diğerlerinin uzunlukları 8 ile 25 milimetre arasındadır.

O. T.

Yeni neşriyat

Yapı — On beş günde bir intişara başlıyan, mimari, güzel san'atlar, fikir ve kültüre aid kıymetli yazıları ihtiva etmesi itibarile bu sahada büyük bir boşluğu dolduran san'at ve fikir dergisinin ilk sayısı zengin mündericatla çıkmıştır. Bu sayıda Tahsin Öz, Sedad Çetintaş, M. Turgud Tokad, Sami Boyar ve diğer tanınmış şahsiyetlerin yazıları bulunmaktadır.

TİYATROLAR

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı dram kısmında Bu akşam saat 20,30 da MERDİVENDE BİR IŞIK

İstiklâl caddesi komedi kısmında KÖRDÖVÜŞÜ

GRİPİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser.

İcabında Günde 3 Kaşe Alınabilir. Her Yerde Pullu Kutuları Israrla İsteyiniz.

Askerlik işleri

Şubeye çağrılanlar

Beyoğlu Yerli As. Şubesinden:

Aşağıda sınıf, rütbeleri yazılı Yd. subayların acele şubeye müracaatları ilân olunur. (16937)

Kurmay yarbay Şefik Avni 319_1.

Hava Tğm. Ali Mahir Oğ. Harun 432_446.

Piyade Astğm. Sami Oğ. Aziz 15082.

Harb sanayi Astğm. Mehmed Oğ. Emin Zeki 32319.

Eczacı Hamparsum Oğ. Kiğam Hasat 38435.

Kelepir yemek odası takımı

Mavun kaplama, büfe dresvar, masa, 6 iskemleden mürekkeb pek az ve gayet temiz kullanılmış acele satılıktır.

Şişli, Halâskârgazi caddesi, Sırmalı apartıman, No. 3. Telefon: 80118

Fatih 3 üncü Sulh Hukuk mahkemesi satış memurluğundan:

Samatyada Mancı camii yanında yeni Hacıevhat mahallesinde Hacıkadın sokğında yeni 115 No. lu evde mahcur Fatma Nezahate aid 80 de 23 sehmi evin tamamına takdir edilen 1992 liradan işbu hisseye düşen 573 liradan aşağı olmamak üzere satılmasına mahkemece karar verilmiş olduğundan 11_12_941 tarihine müsadif Perşembe günü mahkeme başkâtibinin odasında atideki şartlar dairesinde satış yapılacağından talib olanların yüzde 7.5 nisbetinde pey kçesile müracaatları lâzımdır. Satış saat 10 dan 11 e kadardır.

Evin evsafı: Ev iki katlı ahşab ve sağlam yapılı olup dört oda, 2 helâ, bir mutfak, bahçe ve bahçede bir ahır, kuyu, çini döşeli taşlık, geniş bir sofası vardır. Evin köşe başında olup cephesi saç kaplıdır.

1 — Müseccel ve gayri müseccel hak sahiblerinin tarihi ilândan itibaren 15 gün zarfında vesaikile memuriyetimize müracaatları lâzımdır. Aksi takdirde gayri müseccel hak sahibleri paylaşmadan hariç kalırlar.

2 — İştirak edecekler yüzde 7.5 nisbetinde pey vereceklerdir.

3 — Arttırma bedeli peşindir. Kanuni mehil verileolilir.

4 — Müşteri mladında bedeli ihaleyi vermezse ihale feshedilerek gayri menkul yeniden arttırmaya çıkarılarak en çok attırana ihale edilir ve aradaki fark ve zarar bilâhüküm müşteriden alınır.

5 — Vergiler hisse sahibine yüzde 3.75 tellâliye ile 20 senelik evkaf tavız bedeli müşteriye aiddir.

6 — Şartname bugünden itibaren herkesin görebileceği surette 196 satış No. sile açıktır.

Neşriyat Müdürü: Hüseyin Ragıp Emeç

SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIGİL

Meşhur SİNGER Saatleri

1942 Modelleri Gelmiştir.

En dakik, en sağlâm, en hassas, en zarif, en ucuz

Çelikten mamûl ince modern saatlerimiz az miktarda geldiğinden, bu saatleri görmek için muhterem müşterilerimizin mağazamıza bir kerre uğramalarını hassaten rica ederiz.

SİNGER Saat Mağazası

İstanbul Eminönü Cad. No. 8

Universite A. E. P. Komisyonundan

Yapılacak iş	Muhammen bedeli
Tahta mobilya	2355 lira
25 aded karyola	2000 »

Tıp Fakültesi için yaptırılacak iki iş 24/XI/941 Pazartesi günü saat 15 de Rektörlükte ayrı ayrı pazarlıkla ihale edilecektir. Liste, şartname Rektörlükte görülür. «10142»

Reklâm Değil, Hakikat:

Yurdumuzun her köşesinde dürüstlüğü, ucuzluğu ve bol çeşidlerile tanınmış:

Asrî Mobilya Mağazasını

gezmeden ve bir fikir almadan başka yerden mobilya almamalarını tavsiye ve mutlaka salonlarımızı gezmelerini rica ederiz. Bilhassa İngiliz karyolaları ve Avusturya sandalyaları mevcuddur. İstanbul, Rızapaşa yokuşu No. 66

Ahmed Fevzi. Tel: 23407

Siyasal Bilgiler Okulu Müdürlüğünden

Müessesemize 35 lira asli maaşla iktisadi ve mali ilimler, sosyoloji ve âmme hukuku branşları için 3 asistan alınacaktır.

İmtihan tarih ve şeraiti okul idaresinden öğrenilebilir. Talib olanların 28/İkinciteşrin/Cuma gününe kadar bir istida ile Müdürlüğümüze müracaat etmeleri lâzımdır. «8568» «10118»

DİŞ TABİBİ HİLMİ CANAY

İstanbul, Balıkpazarı Yağcılar sokak 20 numaralı ALİ BEY Hanındaki muayenehanesinde hastalarını kabule başladı.

Universite Rektörlüğünden

Tıp Fakültesi Anatomi Histoloji ve Fizyoloji Enstitüleri için tedris usulü olarak yetiştirilmek üzere bu yıl Almanya ve İsviçreye her şube için iki hekim gönderilecektir. İsteklileri buna aid esasları İkincikânun 1942 başına kadar Tıp Fakültesi Dekanlığından öğrenebilir ve yazı ile isteyebilirler. «10121»

ÖKSÜRENLERE KATRAN HAKKI EKREM

Talebenin Tramvay Şebeke Kartları

Geçen sene Üniversite ve yüksek mekteb talebelerine verilmiş olan açık mavi renkli şebeke kartları «1/1 inci kânun/941» tarihinden itibaren tramvay arablarında kabul edilmiyecektir. «10113»

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 15 İkinciteşrin 1941 vaziyeti

AKTİF

			Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram 72.604,628	Dira	102.124.217,77	
Banknot	»	16.844.152,—	
Ufaklık	»	577.573,75	119.545.943,52
Dahildeki muhabirler:			
Türk lirası	»	614.655,90	614.655,90
Hariçteki muhabirler:			
Altın: Safi kilogram 8.782,361	Lira	12.353.092,94	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	»	—,—	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri	»	53.367.118,43	65.720.211,37
Hazine tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira	158.748.563,—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat	»	21.764.266,—	136.984.297,—
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senetler	Lira	283.162.891,39	283.162.891,39
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
A (Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibari kıymetle) ..	Lira	45.720.941,93	
B (Serbest Esham ve Tahvilât:	»	8.928.943,46	54.649.885,39
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans . .	Lira	5.010,07	
Tahvilât üzerine avans	»	7.808.690,—	
Hazineye kısa vâdeli avans . .	»	—,—	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans . .	»	167.500.000,—	175.313.700,07
Hissedarlar:			4.500.000,—
Muhtelif:			12.521.867,69
		Yekûn	853.013.452,27

PASİF

			Lira
Sermaye			15.000.000,—
İhtiyat akçesi:			
Adi ve fevkalâde	Lira	7.822.019,15	
Hususi	»	6.000.000,—	13.822.019,15
Tedavüldeki banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye	Lira	158.748.563,—	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	»	21.764.266,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	Lira	136.984.297,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedaville vazedilen . . .	»	17.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedaville vazedilen	»	250.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No. lu kanun mucibince ilâveten tedaville vazedilen	»	107.500.000,—	511.484.297,—
MEVDUAT:			
Türk Lirası	Lira	74.544.191,03	
Altın: Safi kilogram 877.150	»	1.233.782,03	75.777.973,06
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:			
Safi kilogram 55.541,930	»	78.124.167,00	78.124.167,00
Döviz Taahhüdatı:			
Altına tahvili kabil dövizler . .	Lira	—,—	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	»	28.653.460,50	28.653.460,50
Muhtelif			130.151.534,46
		Yekûn	853.013.452,27

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3

SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIGİL